

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Мовні засоби створення епатажу: перекладознавчий аспект (на
матеріалі публічних промов Дональда Трампа)»

Студентки групи МПа 02-20
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Байрашевської Маргарити Романівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2021 року

Завідувач кафедри англійської
філології і перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доцент кафедри, к.ф.н.,
доцент Скрябіна В.Б.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Language means of creating epatage: translation perspective (case study of Donald Trump's public speeches)”

Group MPa 02-20
School of translation studies
Educational Programme Translation Studies:
Specialized Translation (English and Second
Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Bairashevska Marharyta Romanivna

Research supervisor:
Associate Professor, Ph.D.,
Skriabina V. B.
Candidate of Philology,
Associate Professor,

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)

д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства
студента(ки) 2 курсу МПа 02-20 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Байрашевської Маргарити Романівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Мовні засоби створення епатажу: перекладознавчий аспект (на матеріалі публічних промов Дональда Трампа)»

Науковий керівник Скрябіна Вікторія Борисівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2020 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

| № п/п | Найменування частин і план кваліфікаційної роботи | Графік виконання | Підписи студента і керівника |
|-------|--|-------------------|------------------------------|
| 1. | Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії | Жовтень 2020 р. | |
| 2. | Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1) | Листопад 2020 р. | |
| 3. | Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад) | Грудень 2020 р. | |
| 4. | Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2) | Березень 2021 р. | |
| 5. | Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3) | Травень 2021 р. | |
| 6. | Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду | Вересень 2021 р. | |
| 7. | Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру | 07 жовтня 2021 р. | |
| 8. | Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи | Жовтень 2021 р. | |
| 9. | Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства | Грудень 2021 р. | |

Науковий керівник _____ (підпис)
Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) _____ 2 _____ курсу групи _____ Мпа 02-20 _____ факультету перекладознавства спеціальності **035 Філологія**, спеціалізації **035.041 Германські мови і літератури (переклад включно)**, перша – **англійська**, освітньо-професійної програми **Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**_

_____ Байрашевської Маргатири Романівни _____

(ПІБ студента)

за темою «Мовні засоби створення епатажу: перекладознавчий аспект (на матеріалі публічних промов Дональда Трампа)» _____

| Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити ✓ або +) | | |
|---|---|--|
| 1. | Наявність основних структурних компонентів | _____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні |
| 2. | Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам | _____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне |
| 3. | Відповідність побудови вступу нормативним вимогам | _____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам |
| 4. | Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам | _____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам |
| 5. | Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням | _____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам |
| 6. | Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам | _____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам |
| 7. | Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження | _____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам |

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____ (підпис керівника)

(_____)
(ПІБ керівника)

” ” _____ 2020 року

**РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) _____ 2 _____ курсу групи _____ Мпа 02-20 _____ факультету перекладознавства спеціальності **035 Філологія**, спеціалізації **035.041 Германські мови і літератури (переклад включно)**, перша – англійська, освітньо-професійної програми **Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

_____ Байрашевської Маргарити Романівни _____

(ПІБ студента)

за темою «Мовні засоби створення епатажу: перекладознавчий аспект (на матеріалі публічних промов Дональда Трампа)»

| | Критерії | Оцінка в балах |
|----|--|----------------|
| 1. | Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0) | |
| 2. | Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи у форматуванні – 8, незначні помилки в оформленні – 6, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно не відповідає вимогам – 0) | |
| 3. | Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки у формулюваннях – 6, суттєві помилки у формулюваннях – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0) | |
| 4. | Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві помилки у формулюваннях – 8, недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6, відсутній критичний аналіз наукових праць – 4, не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0) | |
| 5. | Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0) | |
| 6. | Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6, суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4, відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0) | |
| 7. | Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8, неповне висвітлення результатів дослідження – 6, часткове висвітлення результатів дослідження – 4, не відповідає результатам дослідження – 0) | |

Усього набрано балів: _____

_____ (ПІБ рецензента)

_____ (підпис рецензента)

” ”

2020 р.

ЗМІСТ

| | |
|---|----|
| ВСТУП | 4 |
| РОЗДІЛ 1 | 7 |
| ПОНЯТТЯ ЕПАТАЖНОСТІ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ | 7 |
| 1.1 Епатаж як мовне явище | 7 |
| 1.2 Специфіка відтворення епатажності в перекладі | 13 |
| 1.3 Політичний дискурс та специфіки його перекладу | 19 |
| Висновки до розділу 1 | 26 |
| РОЗДІЛ 2 | 28 |
| ЕПАТАЖ ЯК ЗАСІБ МАНІПУЛЯЦІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ Д.ТРАМПА | 28 |
| 2.1. Лексичні засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа | 28 |
| 2.2 Граматичні засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа | 38 |
| 2.3 Стилiстичні засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа | 42 |
| Висновки до розділу 2 | 48 |
| РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ЕПАТАЖУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ У ПРОМОВАХ ДОНАЛЬДА ТРАМПА | 50 |
| 3.1 Перекладацькі трансформації при відтворенні епатажу у промовах Д.Трампа..... | 50 |
| 3.2 Граматичні трансформації..... | 51 |
| 3.3 Лексико-семантичні трансформації | 56 |
| Висновки до розділу 3 | 65 |
| ВИСНОВКИ..... | 67 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ..... | 70 |
| СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ..... | 76 |
| СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ | 76 |

| | |
|--|----|
| ДОДАТОК..... | 77 |
| Епатажні висловлювання Дональда Трампа та його відтворення в українському перекладі | 77 |

ВСТУП

Актуальність теми. Слово – перша зброя, яку використовують політики. Можна побачити як політики використовують умисні вчинки, скандальної поведінки чи зовнішнього вигляду, що викликає шок та дозволяє маніпулювати людьми. Необережне вживання того чи іншого слова може призвести до хаосу. Тільки добре побудована стратегія допоможе досягти мети.

Актуальність дослідження полягає у недостатньому вивченні лексико-стилістичних особливостей перекладу політичних промов з англійської мови українською.

Сучасні політики часто використовують різноманітні стратегії та тактики маніпуляцій. Особливо це помітно під час промов на конференціях, виборчих кампаній тощо. Більшість політиків намагаються викликати довіру в людей, мати гарну репутацію та стати лідером у той час коли інші намагаються виділитись серед інших своєю неповторністю та неординарністю. Таке явище називається епатаж, та саме воно буде розглядатися у даній роботі.

Виборчі кампанії, конференції чи публічні виступи мають сучасні вимоги та потребують значних затрат. Усе, що говорять політики, впливає на аудиторію. Це все формує імідж політика, який постає перед народом. Однак мовець може використати якусь нестандартну фразу чи слово у своїй промові. Таке епатажне явище робить виклик усім перекладачам.

Для того, щоб вплинути на слухачів, Дональд Трамп використовує різноманітні мовні засоби для формування епатажу. Його промови є специфічними, а тому і цікавими в подальшому вивченні даної теми. А щоб перекласти дане явище, використовувалися різноманітні трансформації.

Метою роботи є дослідження використання епатажу як маніпуляції у виступах Дональда Трампа та встановлення способів його відтворення при перекладі текстів промов українською мовою.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити деякі **завдання**:

- визначити поняття «епатажу», його класифікацію та етапи;

- визначити специфіку перекладу політичного дискурсу;
- встановити основні характеристики сучасного політичного дискурсу;
- виокремити мовні засоби створення епатажу у промовах Трампа та перекладацькі трансформації, необхідні для відтворення цих мовних засобів.

Об'єктом дослідження є мовні засоби епатажу в політичному дискурсі.

Предметом дослідження є особливості відтворення українською мовою засобів створення епатажу при перекладі промов колишнього президента Дональда Трампа.

Основними **методами** були методи цілеспрямованого відбору, узагальнення та систематизації теоретичного матеріалу. Було цілеспрямовано відібрано наукові джерела, які містили інформацію про епатаж та політичний дискурс загалом. Було узагальнено та систематизовано дані для відображення об'єктивного погляду на проблему використання епатажу в політичних промовах Д. Трампа.

На аналітичному етапі широко використовувалися різні методи. Метод класифікації допоміг систематизувати матеріал у вирішенні всіх завдань. Серед спеціальних лінгвістичних методів використовувався метод контекстуально інтерпретаційного аналізу для визначення функційного навантаження мовних засобів реалізації епатажу в україномовних перекладах політичних промов Дональда Трампа.

Дані методи наукового пізнання дозволяють ґрунтовно проаналізувати статті з цієї теми, систематизувати та узагальнити дані для відображення об'єктивного погляду на проблему використання епатажу в політичних промовах колишнього президента Дональда Трампа.

Наукова новизна дослідження полягає у здійсненні аналізу мовних особливостей промов сорок п'ятого президента.

Практичне значення одержаних результатів полягає в їх застосуванні на заняттях з лінгвістики, мовознавства, перекладознавства, риторики, практичної англійської мови як усно, так і письмово. Результати можуть бути

корисними та застосовними для подальших досліджень.

У результаті вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використовувати у викладанні практичного курсу перекладу в вищій школі («Перекладацький аналіз тексту», «Галузевий переклад»), практичний курс мовознавства (розділи «Мовні засоби»), практичний курс стилістики (розділи «Стилістичні засоби», «Лексичні засоби»).

Структура роботи відповідає поставленій меті та завданням дослідження. Складається з вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків до всієї роботи, списку використаних джерел та списку довідкових матеріалів та резюме.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ ЕПАТАЖНОСТІ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Епатаж як мовне явище

На сьогоднішній день на телебаченні можна побачити випадки умисних вчинків, скандальної поведінки чи зовнішнього вигляду, що викликає шок. Таке явище вже набуло свого терміну – епатажність. Це слово можна часто почути, але його важко пояснити. Епатажність ставить себе на протигагу правовим, моральним та соціальним нормам. Цей термін з’явився відносно не давно – в минулому столітті у Франції та перекладається як „підніжка“. Первісне значення цього слова – приманка для уваги оточуючих. [16] Але тоді його рідко використовували, адже це могло коштувати людині свободи, або навіть і життям. Іноді це явище називають «скандальність», «асоціальність», «аморальність», «шокування» або «витівка».

„Épater la bourgeoisie“ – це французька фраза, яка стала криком для французьких поетів-декадентів кінця 19 століття, зокрема Шарля Бодлера та Артура Рембо. Немає точного перекладу на англійську мову, але зазвичай цю фразу вживають як «шокувати середній клас». [32]

Поняття епатажу виникло в мистецькому середовищі, але дослідники розходяться в поясненні причин його появи і ролі в сучасному мистецтві. Епатаж став популярний з приходом модернізму. Прийнято вважати, що класичному мистецтву епатаж не властивий, хоча, на думку деяких вчених, саме явище виникло в європейській культурі ще в античну епоху. [ВВЕ]

Феномен епатажності з’явився ще задовго до часів середньовіччя. можна віднести туди всім відому міфічну істоту – кентавр. Арчімбольд був епатажним митцем часів середньовіччя.

Абстрактне мистецтво таке як кубізм, поп-арт, дадаїзм можна віднести до епатажного мистецтва. Його також можна використовувати у дизайні як прийом експериментального формотворення.

Деякі автори стверджують, що епатаж став складовою частиною сучасного мистецтва. Так, на думку М. І Шапіра, «в авангардному мистецтві прагматика виходить на перший план. Головним стає дієвість мистецтва – воно покликане вразити, розбуркати, розбурхати». При цьому, природно, «цінність такого мистецтва прямо пропорційна силі реакції (ідеальний випадок – скандал)».

Альбер Камю вважає, що епатаж – це прояв «метафізичного бунту», повстання «людини проти своєї долі і проти всього всесвіту». При цьому епатаж є марним бунтом художника, який «замикається в абсолютному запереченні». [ВВЕ]

Розбіжності в зазначенні епатажу змушують деяких дослідників уникати самого терміну. Так, Олександр Флакера використовує два терміни, «естетична провокація» і «естетичний виклик» замість епатажу, так як останній з точки зору А. Флакера обтяжений «історичними та класовими конотаціями». [ВВЕ]

Розрізняють навмисний та ненавмисний епатаж. Такі витвори мистецтва як «Чорний квадрат» К. Малевича, абстракції, твори імпресіоністів можна віднести до ненавмисного епатажу. Вони зазвичай не ставили перед собою мети шокувати публіку. А навмисний навпаки використовувався задля досягнення конкретного ефекту, емоцій. Ненавмисний епатаж відносять до 19—20 ст. а навмисний – подальший період. [ВВЕ]

Що ж має на меті це явище? Перш за все це може бути метод приховати якісь свої комплекси, недоліки власного таланту або бездарності. Також це може бути бажання виділитися будь-якими способами, домогтися популярності та слави. Як правило епатажність неможлива без глядача. І найчастіше — боротьба за володіння увагою. [16]

Найчастіше епатажність використовують малообдаровані люди, які намагаються легким шляхом стати популярними та досягти успіху. [16] Цей стан проявляється не тільки в поведінці. Це може бути так само одягом, який вибивається за рамки звичних уявлень, і художні твори, що підкорюють світ своєю зухвалістю. [32]

Епатажність – це ще й засіб маскуванню посередності під видатну

особистість. За епатажністю часто ховається сором'язливість, боязкість. Наприклад можна взяти видатного митця Сальвадора Далі. Він був боязким і сором'язливим та страждав шизофренією. Епатажність сміливо можна назвати частиною його життя, в якій були присутні марносластво, хвалькуватість, снобізм, заздрість. [16]

Проте, прагнення привернути на себе увагу може мати різні цілі. За епатажністю можуть ховатися як і особистості, які прагнуть привернути на себе увагу, так і геніальність. На сьогоднішній день, для більшості людей це продумана поведінка, яка має на меті заманювати клієнтів (якщо мова іде про торгівлю) або ж шанувальників (якщо мова іде про відомих людей). [32]

Зовсім не складно уявити епатажну людину. Перш за все вона схильна до скандальних дій або до поведінки, яка викликає шок у оточуючих. Ця людина може умисно провокувати громадянську думку. А також вона може протиставити себе моральним засадам. [32]

Епатаж – гарантійний спосіб стати впізнаваним серед конкурентів і домогтися уваги до своєї персони, діяльності. Особливість епатажних технік в тому, що вони використовують провокуючі, шокуючі образи, будь це сцени сексу, насильства або інші форми неприйнятної поведінки. Ці образи, перш за все, є так званими «айстопперами» 4 (від англ. “Stop eye” – «Зупинити око») - найпростішим способом виділитися і запам'ятатися публіці. Ми визначаємо епатаж в саморекламі як заплановане, екстраординарне, самодостатнє порушення загальноприйнятих норм за рамками традиційного сприйняття, що має на меті привернути увагу до особистості респондента.

Людина неординарна живе звичайним (в його розумінні) життям, яка без будь-яких додаткових з його боку зусиль відображає унікальність його особистості. Він живе ідеєю, або мрією, або ще чимось, що знаходиться у нього глибоко в душі, не виходячи на поверхню у вигляді епатажу. Неординарна людина може виглядати блякло, може виглядати незвично – головне, що йому байдужий той ефект, який справляє на навколишніх його зовнішній вигляд.

На відміну від неординарної особистості, по суті, абсолютно незалежною

від зовнішніх оцінок в частині свого іміджу, людина, схильна до епатажу, постійно орієнтується на оцінку оточуючих. Його не настільки хвилює знак цієї оцінки (плюс або мінус), скільки турбує її наявність в принципі.

Наприклад, нареченій, вирядившись в сукню чорного кольору, важливо не відображення свого особливого «світогляду». Їй важлива увага, важливий резонанс, важливий відгук. Цього відгуку їй не вистачає, ймовірно, з дитинства, і очевидно, що їй не дістається його в повній мірі і від нареченого. [44]

Досліджуючи феномен епатажу доцільно виділити основні ознаки епатажних висловлень, за якими можна відрізнити це феноменальне явище.

Контрастність з навколишнім середовищем. Сучасне життя, як і двісті років тому, являє собою звід правил. Саме при наявності рівного фону усталених норм епатаж своєю зухвалістю, що йде врозріз зі звичним плином життя, викликає лихоманку в громадській думці.

Одноразовість. При сучасній динаміці все дуже швидко застаріває, особливо інформація, яку ми намагаємося донести, використовуючи такий інструмент, як епатаж. Інформація не може бути свіжою двічі. Однак одноразовість в даному випадку не варто розуміти занадто вузько. Мова не йде про єдиного, унікального застосуванні тієї чи іншої задумки. Просто її можна використовувати в абсолютно іншому місці, настільки ж несподіваному, як і при першому показі. Епатажна поведінка може демонструватися кожен раз абсолютно нової цільової аудиторії, також дотримуючись постулату одноразовості.

Демонстративність. Саме поведінка, розрахована на публіку, привертає увагу. Бажано, щоб дійство відбувалося в місцях «скупчення» цільової аудиторії.

Дорожнеча і шик. Епатаж несе в собі нову культуру або новий погляд на стару культуру, а не заняття на один день або годину.

Особлива роль, призначення епатажучого елемента. Епатажучий елемент стає для навколишнього світу настільки значущим, щоб він відчуває свою особливу роль.

Ігровий елемент. В житті кожен з нас грає певну соціальну роль, так чому

б'ять хвилин не пограти в екстравагантну, що несе в собі глибинний сенс цікаву гру? Причому саме елемент гри дозволяє суб'єктам, які перебувають під впливом епатажу, примітивно сприйняти закладені в таку поведінку ідеї, а опонентів змусити ставитися до вашої задумом хоча б поблажливо!

Недоступність для інших. Епатуєчий суб'єкт володіє ресурсами, якими ніхто і ніколи не буде володіти після того, як він їх використовує.

Відповідність часу або його випередження. Суть цієї ознаки – звернення до сьогодення та майбуття, але ні в якому разі не до минулого. Епатаж - це нове. Якщо ми переносимо щось старе з минулого в майбутнє, це не може називатися епатажем.

Ефект несподіванки. Це можна розшифрувати і як несподіванка взагалі тієї чи іншої дії в даній обстановці і в даний час, так і уявлення небаченого раніше дійства людиною, від якого ніхто цього не очікував.

Почуття міри. На відміну від інших інструментів, які використовуються для боротьби за місце під сонцем, епатажу ніколи не буває занадто багато. За кілька секунд, протягом яких людина бачить джерело епатажу, вивчає його, співвідносить його незвичайність з реаліями навколишнього його середовища, епатаж святкує тріумф.

Можна назвати 5 функцій епатажного мовлення: інформаційна, аналітична, мобілізуюча, емансипації та актуалізації.

Інформація, яку несе той чи інший епатажний елемент, сповіщає публіку про наступні речі: світ застоявся і потребує оновлення в одній зі сфер; суб'єкт епатажу має інформацію про спосіб вирішення ситуації, що склалася; суб'єкт епатажу показує, як це можна робити; суб'єкт змінюється внутрішньо і не вимагає, а пропонує оточенню звернути увагу на проблему.

Аналітична полягає в гігантській попередньо мозкової роботі епатуєчого елемента з переосмислення та нового бачення проблеми. Крім того, аналітична функція проглядається і у впливі на публіку. На останній стадії епатажу глядач проковтує шок і починає думати про суть побаченого або випробуваного явища: аналіз власних установок і переродження їх в нові форми – свідчення

ефективності епатажу.

Оскільки епатаж – дороге явище, воно вимагає мобілізації багатьох ресурсів: людських; домовитися з організаторами про можливість епатажу; знайти однодумців; підібрати помічників та супроводжуючих; фінансових; інформаційних; матеріальних.

Функція емансипації. Готовність до епатажу спонукає людину шукати підтвердження правильності або хоча б виправданості своїх дій. І воно завжди знаходиться. Людині необхідна підтримка, щоб вона не відчувала себе самотньою у епатажному пориві. Епатаж втягує і згодом поглинає, відступити від нього згодом неможливо.

Під функцією актуалізації розуміється процес «розкручування» теми, популяризація проблеми, доказ того, що питання дійсно назріло і зараз же вимагає рішення. Епатажист «робить» проблему актуальною, нагальною, гарячою, гострою, обговорюваною.

Функціональний аспект епатажу полягає в розкритті перед аудиторією дуже гострих проблем, спроби звернути на них уваги публіки, виділити сектори, які потребують корінні зміни.

Це не є секретом, що епатаж можна запланувати, ретельно підготувати, та розбити його на кілька етапів формування епатажу.

Етап 1 – формулювання проблеми і представлення її соціально значимою. На даному етапі суб'єкт чітко виділяє область, існування в якій його не влаштовує.

Етап 2 – звернення до образу. Найважливіше на цьому етапі – вибрати імідж, зовнішній вигляд і стиль поведінки, які зможуть тривалий термін обумовлювати основу епатажних вчинків.

Етап 3 – перевтілення. На ньому визначається концепція виступів, головні ідеї формуються і деталізуються, готується костюм, відбувається моральна підготовка до дії: внутрішньо подолання, внутрішньо усвідомлення і прийняття, схвалення, початок дій – рішучий крок.

Етап 4 – перформанс. Являє собою безпосередньо акцію епатажу, дійство.

Тут немає чіткого сценарію – є лише заготовлені ідеї, втілення ж їх в життя – спонтанно, через експромт. Тут важливо не відступити і «накручувати» ситуацію, отримуючи задоволення.

Етап 5 – реакція аудиторії. Здивування, увагу, відраза, переосмислення, обговорення. Аудиторія повинна бути дуже представницькою: люди, які приймають рішення або здатні впливати через ЗМІ. Будь-яка сильна реакція змусить людей говорити про суб'єкта епатажу і запам'ятати його ім'я – а це вже велика частина справи.

Етап 6 – формування бекграунду. Відбувається оцінка і переосмислення проблеми і своєї поведінки. Вирішується питання, чи продовжувати цю лінію або знайти інший спосіб. Аналізується відчуття, ставлення до себе після акції і до проблеми.

Етап 7 – зміна свідомості аудиторії. На цій стадії відбувається зрушення суспільної свідомості, хоча це не є метою. Головне завдання – привернути увагу людей на те, що існує інша точка зору. [19]

1.2 Специфіка відтворення епатажності в перекладі

Перш за все потрібно визначити термін «переклад». В. Балахтар говорить, що це відтворення оригіналу засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту і форми, яка досягається цілісним відтворенням ідейного змісту оригіналу в характерній для нього стилістичній своєрідності на іншій мовній основі. [3]

Безліч дослідників та перекладачів намагалися внести норми в теоретичні основи перекладу. Вони хотіли розробити вимоги, яким би слідували усі перекладачі. Але французький перекладач Е. Доле в свою чергу обґрунтував п'ять принципів, яких повинен дотримуватися перекладач: в ідеалі розуміти зміст тексту перекладу й наміри автора, праці якого перекладає; досконало володіти обома мовами перекладу; уникати дослівного перекладу; застосовувати під час перекладу загальноживані форми мовлення; не лише вірно обирати та розташовувати слова у реченні, а й передавати загальні враження, які передає

зміст оригіналу. [5]

Англійський дослідник А. Тейлер в свою чергу вважає, що переклад повинен повністю передавати зміст оригіналу, стиль і манера перекладу мають відповідати першоджерелу, переклад повинен достатньо легко читатися, як оригінал. [5]

Що принципи Доле, що Тейлера не втратили своєї цінності. Вони усі є вірними у своїй мірі. Відомий перекладач А. Паршин говорить, що кожній мові притаманна певна мовна своєрідність тексту, зміст якого зорієнтований на відповідну мовну спільноту, котра володіє лише їй притаманними «фоновими» знаннями та культурно-історичними особливостями. Це і заважає повністю відтворити зміст оригіналу при перекладі. [38]

Але це не говорить про те, що зовсім не можливо перекласти текст з однієї мови на іншу. В. Н. Комісаров стверджує, що немає ідентичних мов, ні за значеннями слів, фраз, ні за правилами розташування слів у реченні. Тому між мовами не може бути чіткої відповідності. Деталі не можуть бути ідентичними, а ось враження від оригінального тексту та перекладеного може бути однаковим. [26]

В даний час існує багато праць, присвячених перекладацьким трансформаціям та їх класифікації. В даній роботі було використано класифікацію перекладацьких трансформацій Максимова С.Є. Він вважає перекладацькі трансформації «трансформаційними змінами за допомогою яких можна здійснити перехід від вихідних одиниць до одиниць перекладу».

Отже, як було зазначено, одним із прийомів, які допомагають перекладачеві, є трансформації. Комісаров вважає перекладацькі трансформації «трансформаційними змінами за допомогою яких можна здійснити перехід від вихідних одиниць до одиниць перекладу».

Адекватність перекладу завжди пов'язана з навичками перекладача поставити проблему та вміння застосувати необхідні трансформації. Під час перекладу епатажних висловлювань може поставати проблема культурно специфічних реалій, які могли зустрітися у вихідній та цільовій мовах. Тобто

дослівний переклад буде зовсім не доречним та незрозумілим. Потрібно перекладати так, щоб зберігся той посил, який намагалася передати людина. Для цього також допомагають трансформації, які допомагають адаптувати такі висловлювання на цільову мову. Адекватність буде досягнена у тому випадку, коли буде досягнений вплив, який намагалася зробити людина. [BBC]

Ця робота є дуже творчою, а тому і складною. Посилання повинне бути збереженим. Іноді навіть використовують дослівний переклад, але в такому випадку іноді виникає потреба додатково пояснити перекладену фразу. У політичному дискурсі, щоб обрати відповідний еквівалент у передачі епатажу потрібно зануритися у дослідження глибинного змісту цього дискурсу. Для перекладу з англійської на українську мову епатажу у політичному дискурсі, слід враховувати і відмінності у культурах цих мов.

Роблячи висновок зі сказаного вище можна сказати, що під час перекладу текстів політичного дискурсу необхідно шукати еквіваленти.

У політичному дискурсі під перекладом розуміють механізм репрезентації міжкультурних, соціополітичних особливостей. Перекладач передає функцію мовленнєвої одиниці оригіналу, вибираючи для цього відповідник в мові перекладу, що виконує аналогічну функцію, тобто здатність передавати адресату певне інтелектуальне чи емоційне навантаження. І. С. Шевченко наголошує, що переклад як засіб міжкультурної комунікації – це завжди мовна дія, але діяльнісний інтерпретативний підхід до розуміння процесу перекладу.

В даний час політичний простір практично втратило офіційність і серйозність, які ще якийсь час назад були невід'ємними елементами образу будь-якого політичного діяча. Політичний простір перетворився в арену для тих, хто вміло користується епатажем як методом атракції. Однак незважаючи на те, що епатаж в політичній іміджелогії явище не нове, з точки зору лінгвістики та перекладознавства даний метод атракції мало вивчений. Більш того мови сучасних політичних діячів і стратегії їх перекладу, на відміну від рекламних текстів, в рамках епатажу мало вивчалися попри те, що від вірного тлумачення тієї чи іншої епатажної витівки або фрази і від її перекладу часом може залежати

не тільки доля перекладача, репутація політика, який дозволив собі те чи інше висловлення, а й політична обстановка в світі. [35]

Необхідність вивчення особливостей передачі епатажу відчувається найбільш гостро з появою на політичній арені нового політика такого, як, наприклад, Дональд Трамп в США, який не проти відпустити гостре слівце і який рідко слідує заздалегідь написаній, сухій, але граматично правильній і логічно викладеній промові. Варто зауважити, що навіть консервативні в своїх промовах політики часом дозволяють собі епатажні текстові висловлювання, які передбачають використання епатажного словесного ряду у вигляді тексту, що читається або розказується вголос, при абсолютно нейтральному візуальному фоні. Текстовий епатаж, у випадку політичних діячів, може розглядатися як публічні промови, так і тексти передвиборних програм. З ростом значення соціальних мереж в сучасному світі і активним веденням політиками своїх профілів у соціальних мережах їх твіти також можуть відноситися до текстового епатажу. [35]

У 1 підрозділі 1 розділу розповідалося про класифікацію епатажу. Особливий інтерес для лінгвістів і перекладачів представляє, безсумнівно, текстовий епатаж, так як він складає певні складнощі як з точки зору перекладу, так і з точки зору їх ідентифікації через недостатньої вивченості епатажу як методу мовної маніпуляції і через відсутність докладної класифікації епатажу в цілому. [35]

Так завданням є проаналізувати промови Дональда Трампа та виявити в них елементи епатажу, доцільно буде написати про труднощі перекладу цього явища в промова на інші мови. Часте перекручування англійською мовою президента змушує перекладачів по всьому світу довго думати. Останнім викликом для перекладачів було те, як перекласти недоречні коментарі президента які були адресовані французькій першій леді Бріжит Макрон, коли він відвідав Францію, щоб відсвяткувати День Бастилії. Французькі перекладачі намагалися знайти потрібні слова, щоб висловити думку, що дружина Еммануеля Макрона “in such good physical shape!” оскільки вони хвилювались

реакцією французької аудиторії. Насправді, повідомляючи про цю історію, деякі франкомовні журналісти переклали його комплімент як “vous êtes en grande forme”, що може бути легко зрозумілим для французьких читачів як більш респектабельне “you are in great health”.

Перекладачі дуже розділяються у думці, чи варто перекладати Трампа прямо так, як він каже, чи пом'якшувати його фрази та робити більш поважнішими. Хоча одні вважають, що його запальну мову слід нейтралізувати, а стиль згладити, інші впевнені, що перекладачі повинні перекладати Трампа саме так, як він говорить. Деякі російські перекладачі, змінюють його стиль мови, "тому в перекладі він говорить більш схоже на Путіна, ніж на Трампа". Але крім питань лексики та граматики є ще одне інтригуюче пояснення, чому перекладачам може бути так важко перекласти дискурс Трампа.

Одним із найбільш вражаючих аспектів дискусій перекладачів з цього питання є їх власні застереження щодо перекладу Трампа взагалі. Наприклад, Ренато Джеральдес, професійний перекладач із Бразилії, задався питанням, як далеко він буде готовий піти, щоб передати зневажливі коментарі Трампа щодо іммігрантів під час його кампанії. Він не був впевнений, що зможе повторити ці коментарі, якщо це буде потрібно.

Для того, щоб точно передати Трампа, важливо стати на його місце. Це може бути викликом для перекладачів. Часто кажуть, що найкращі перекладачі можуть прийняти погляд оратора чи письменника. Але якою ціною?

Японський перекладач-пенсіонер Куміко Торікай, який покинув цю професію у 1980-х, пояснив, що коли суб'єкт робить расистські або сексистські коментарі, робота перекладача стає надзвичайно проблематичною.

Робота перекладача полягає в тому, щоб перекладати слова доповідача точно такими, якими вони є, незалежно від того, наскільки мерзенним і яким епатажним брехуном ви вважаєте мовця. Ви відкладаєте всі свої особисті емоції і самі стаєте оратором. Це дійсно важка річ, яка не дозволяє демонструвати власне судження про те, що правильно, а що неправильно.

Коли доручають перекласти того, чий слова є гідними осуду, перекладачі

можуть почувати себе максимально некомфортно. Маскування їхніх внутрішніх почуттів, щоб сприймати перспективу Трампа, може поставити їх під серйозне психологічне напруження, оскільки вони стикаються зі своїми почуттями щодо його претензій, етики та емоційно зарядженої мови – що, в свою чергу, впливає на переклади.

Загальновідомо, твіти президента часто наповнені твердженнями, які є фактично сумнівними під час їхнього перекладу. Більше того, не провокаційний політичний дискурс є життєво важливим для ефективної передачі повідомлень іншим культурам; По-дитячому використання Трампом великих літер та знаків оклику значно віддаляє такі повідомлення від цього стандарту.

В результаті деякі перекладачі цензують його твердження або замінюють їх на щось інше. Те, як вони його перекладають, може змінити ставлення перекладача до нього: жалібно або відверто несхвалення. Мікеле Берді, перекладач, пояснила, що, оскільки своєрідний стиль Трампа у Твіттері звучить по-дитячому, російські перекладачі часто переносять його до більш дорослого реєстру.

Чи слід засуджувати перекладачів за цензуру Трампа? Багато людей досі сперечаються. Вчений-перекладач Пітер Ньюмарк пояснює, що перекладач зобов'язаний бути вірним оратору чи письменнику лише в тому випадку, якщо їхні слова не суперечать матеріальним і моральним фактам, як відомо - і вони можуть висловити незгоду, якщо текст може ввести в оману аудиторію. Часто жорстока і запальна мова Трампа, можливо, вводить аудиторію в оману на постійній основі, і її переклад обов'язково суперечитиме особистій етиці багатьох перекладачів.

Зрештою, якщо політика є продовженням етики, то переклад – це і політичний, і моральний вчинок.

1.3 Політичний дискурс та специфіки його перекладу

Ораторське мистецтво саме як мистецтво зародилося в Стародавній Греції багато в чому завдяки демократичному (а точніше, рабовласницько-демократичного) суспільного ладу. Такий лад в Стародавній Греції мав на увазі публічність, а результати виборів залежали багато в чому від майстерності у справі публічного виступу політика.

Багато в чому політик схожий на актора. Він повинен вміти повести за собою натовп, притягнути її симпатії на свою сторону, «зачепити» слухачів емоційно. Головне, що повинен вміти політик, і що одночасно є навиком хорошого актора - це вміння відчувати настрої натовпу, настрої глядача, аудиторії для того, щоб зуміти увійти з нею в «резонанс». Більшість успішних публічних політиків уміє це робити в тій чи іншій мірі.

Що ж це за таке поняття «резонанс»? По-іншому це відчуття можна описати як вміння стати з аудиторією одним цілим. Ви майже фізично відчуваєте, куди потрібно рухати величезну інерцію натовпу. У справу йдуть темп і ритм, сенс і сила звуку, паузи і атмосфера, вміння підібрати слова, які близькі для сприйняття аудиторії.

Це практика переконливих публічних виступів. Оратор, який здатний створити яскравий текст і якісно його передати, здатний привернути увагу аудиторії і схилити її на свій бік. Великими ораторами називали Вінстона Черчилля, Льва Троцького і Стіва Джобса. Ці люди вміли надихати інших своїми ідеями і вести за собою натовп, як в прямому, так і переносному сенсі.

Крім того, хороший публічний політик повинен мати хорошу реакцію, навик спонтанності мови, дотепність (не в тому сенсі, що він повинен весь час жартувати, а в тому сенсі, що він повинен вміти швидко і гостро відповісти на питання або репліку співрозмовника). Тут потрібен навик спонтанності в мові і вміння думати паралельно з тим, як веде себе його партнер або ж підтримувати емоційний рівень свого виступу.

На даний момент політичний дискурс активно вивчається лінгвістами.

Вони намагаються дати визначення поняттю політичного дискурсу, розглянути його основні риси, функції.

Найпростіша і зовсім не помилкова відповідь полягає в тому, що політичний дискурс ідентифікується його акторами, а саме політиками. Дійсно, велика частина досліджень політичного дискурсу стосується тексту та розмов професійних політиків таких як президенти та прем'єр-міністри та інші члени уряду, парламенту чи політичних партій, як на місцевому, національному, так і на міжнародному рівнях. Політики в цьому сенсі – це група людей, яким платять за їх (політичну) діяльність, і яких обираються або призначаються центральними діячами державної влади. Цей спосіб визначення політичного дискурсу навряд чи відрізняється від ототожнення медичного, юридичного чи освітнього дискурсу з відповідними учасниками у сферах медицини, права чи освіти.

Можливо, єдиним (нечітким) обмеженням, яке можна придумати, є те, що теми, як правило, стосуються подій у публічній сфері, зокрема тих подій, які вимагають колективного прийняття рішень, політики, регулювання чи законодавства.

Дуже мало слів, які вживають лише політики, хоча можуть бути деякі жаргони, які політики поділяють з бюрократами (міністерствами, урядовими установами тощо). Крім того, існує декілька ритуальних формул для звернення чи виступу про інших депутатів або звернення до голови, але, звичайно, вони не можуть самотійно визначити жанр.

Політика як специфічна сфера людської діяльності за своєю природою є сукупністю мовних дій. Основне призначення політичної комунікації полягає в боротьбі за владу. Концепти «влада» і «політик» відносять до базових концептів політичного дискурсу. Концепт «влада» не має існуючих відмінностей у повсякденній і науковій свідомості і розуміється як здатність, право і можливість до примусу. Цінності політичного дискурсу, які зводяться до обґрунтування і відстоювання свого права на владу, постійно акцентуються в промовах політиків. Відстоювання права на владу в політичному дискурсі виражається в наступних його характеристиках: агресивність, ефективність, відстоювання точки зору.

Важлива особливість політичного дискурсу полягає в тому, що політики часто намагаються завуалювати свої цілі, використовуючи номіналізацію, еліпсис, метафоризацію, особливу інтонацію і інші прийоми впливу на свідомість електорату і опонентів.

У політичному дискурсі представлений офіційно-діловий стиль. Однак політики бажають відійти від академічної мови та передавати усі свої думки живою мовою. Це є характерним для усіх ораторів. Для того, щоб сформувавши у слухачів ефект невимушеності, серед політиків прийнято використовувати фразеологічні фрази, запитання, прямі звернення, заклики. Для ораторів характерно формувати фрази по ходу спілкування. Вони формують певну інтонацію, роблять наголос на важливих моментах.

У кожній промові є своя унікальність. А все тому, що політики не уникають різні мовні засоби такі, як граматичні, лексичні та стилістичні. Вони також не можуть не застосовувати невербальну комунікацію таку, як постань, жести, міміка. Наповнена аргументами структура, експресивність та усі ці засоби роблять мову політика переконливою та впливають на його слухачів.

Так як політичним діячам притаманна полемічність, то її можна поділити на імпліцитну та неімпліцитну.

Імпліцитна – скритий, внутрішній вид. Його використовують для того, щоб мовець міг легко переконати свою аудиторію. І так, політик дійсно правий у даний момент. До того ж політик не називає тих, хто з ним не згідний.

Неімпліцитна – відкритий, зовнішній. Цей вид використовується тоді, коли політик хоче захистити свої погляди. Також він спростовує усі висловлювання опонентів. Іноді оратори можуть боротися зі своїм уявним опонентом.

Саме останній вид полемічності зазвичай направлений на телевізійні дебати. Однак бувають і випадки, коли кандидати використовують два види полемічності.

Однією з основних функцій політичної мови є боротьба за владу і утримання влади в своїх руках в разі оволодіння нею. Характерними ознаками мови політики є смислова невизначеність, фантомність. Опора на підсвідомість,

езотеричність, дистанційованість і театральність.

Можливості епатажу в повній мірі розкриваються саме тоді, коли з'являється сильне бажання піти на протипагу впливу масової культури. Епатаж і є тим самим способом піти від культури мас. Своєрідність сучасного етапу функціонування епатажу полягає в його проникненні практично в усі сфери життя суспільства, в перетворенні епатажу в стійку характеристику не тільки комерційної, а й політичного життя. Даного роду зміни роблять очевидною необхідність перейти до вивчення і аналізу існування епатажу як методу атракції в контексті політичного дискурсу.

Щоб зарахувати ту чи іншу поведінку або висловлювання до епатажного, необхідно визначити критерії епатажу. Згідно Н.В. Абельмас, поведінка або мова можуть вважатися епатажними, якщо вони містять такі елементи: елемент «контрасту, унікальність, несподіванка, публічність, інтелект і елегантність, акторство, недоступність для інших, швидкість, такт і почуття міри».

Однак варто зазначити, що дані ознаки є досить суб'єктивними, і вони можуть допомогти лише в диференціації інших близьких до епатажу інструментів PR, таких як кітч, провокація, сенсація і скандал. З лінгвістичної точки зору цих критеріїв недостатньо для того, щоб класифікувати те чи інше явище як епатажне.

Епатаж пов'язаний з таким поняттям політичної іміджології, як «перформанс». За Д. В. Ольшанський ми розуміємо під політичним перформансом «вчинок», «уявлення», «спектакль», «концерт» і навіть «кіносеанс», а також трюки і фокуси. Перформанс – одна з дієвих і часто вживаних технологій. Основною технологією прискореного створення іміджу є так званий перфоманс. Тільки регулярно беручи участь і, головне, організовуючи для себе і для своїх прихильників «перфоманси», політик може швидко сформувати необхідний імідж. Тут можна згадати В. Жириновського, який вихлюпнув стакан соку на обличчя тодішньому губернатору Б. Немцова в прямому ефірі. Такий відвертий перфоманс відразу зробив йому колосальну політичну рекламу і значно посилив вже існуючий епатажний імідж.

«Перформансними» можуть бути не тільки церемонії, святкування, інавгурації і інші заходи, пов'язані з політичною діяльністю. Текст виступу політика або його інтерв'ю теж може мати риси перформансу.

Використання в рекламних текстах таких мовних одиниць, які сприяють подиву, приголомшення реципієнта призводять до запам'ятовування рекламованого товару. Про це говорить і Н. В. Рубцова, підкреслюючи, що «витончені епатажні комунікації, на відміну від звичайної прісної реклами, стають гарантованим способом стати впізнаваним серед конкурентів і домогтися уваги до своєї персони або компанії з боку потенційних клієнтів». Оскільки в основі скандалу лежить зіткнення інтересів, головним завданням епатажної реклами це розрухати пасивного споживача і перетворити його в активного, так як людина, що побачив скандальну рекламу, буде змушений зайняти якусь позицію. На думку С.Б. Пашутіна, епатаж – «з одного боку, це удар по суспільній моралі, та й просто по доброму смаку, а з іншого - унікальний ефект впливу». Дослідник відзначає, що в основі скандалу лежить зіткнення інтересів різних сторін, а засоби масової інформації з великим бажанням висвітлюють конфлікти, ніж позитивні сторони. Епатажна реклама привертає до себе увагу, виділяється і викликає хоч якісь почуття. Вона запам'ятовується багатьом, але «спрацьовує» у тих, кому до душі подібний стиль спілкування, з чийм менталітетом він органічно пов'язаний».

Беручи до уваги вищесказане, а також той факт, що на сьогоднішній день не існує будь-якої класифікації епатажу в політичному просторі, то за основу класифікації феномена епатажу в політичному дискурсі була взята класифікація епатажу в сфері реклами і PR, представлена в роботі лінгвіста А. В. Завадської, яка виділяє наступні види епатажних висловлень:

Візуальний епатаж, який передбачає використання зорових епатажних образів. Під візуальним епатажем в політичному просторі мається на увазі, перш за все, зовнішній вигляд політичного діяча.

Поведінковий епатаж, який став невід'ємною частиною минулого президента США, який передбачає вчинення будь-яких дій, що суперечать

суспільним нормам поведінки і етикету.

Текстовий епатаж передбачає використання епатажного словесного ряду у вигляді тексту, що читається або сказаного вголос, при абсолютно нейтральному візуальному фоні.

Таким чином, епатаж в політичному просторі - явище комплексне і багатогранне, що виявляється не тільки в поведінці і в зовнішньому вигляді, але і в промовах політиків.

Беручи до уваги той факт, що політичне середовище є більш формальною і консервативною щодо підбору і використання мовних одиниць в порівнянні зі сферою PR і реклами, а стиль політичного дискурсу набагато більш офіційний, ніж стиль рекламних текстів, використання політичними діячами таких мовних одиниць і прийомів, як емотивна лексика, оказіональна лексика і «колізія слів», без всяких сумнівів, можна вважати епатажем.

Досліджуючи той факт, що основне завдання епатажу – вплив на свідомість, тобто маніпуляція, можемо вважати, що техніка примітиву в політичному просторі служить для створення епатуючого ефекту. Примітив в політичному просторі можна побачити під ас використання:

1. Розмовної, просторічної і грубо-просторічної експресивної лексики. Використання зниженої лексики в політичному просторі, традиційно вважалися досить формальним і консервативним в підборі мовних одиниць, є не тільки відхиленням від стилістичної норми, а й призводить до виникнення ефекту контрасту, який виступає в якості одного з основних ознак епатажу. Як приклад Н. Б. Руженцева наводить вислів В. В. Жириновського: «Кажу: «Каву мені дайте з молоком! Один раз дадуть, потім три місяці не бачу, де це кава з молоком. Згущене молоко відкривають, так відразу зжере хтось»;

2. Спрощеного синтаксису з використанням синтаксичних конструкцій, близьких до розмовної мови, таких як неповні речення, питально-відповідні комплекси в монологічному мовленні і ін. Як приклад наведемо уривок інтерв'ю Дональда Трампа.

(86) *He hijacked a truck and smashed the vehicle, critically injuring innocent*

victims. One of the victims is a terrible, terrible situation. Died, 51-year-old American named Rocky Jones. Rocky was at a gas station when this vile criminal fired eight bullets at him from close range, murdering him in cold blood (PT, URL)– Він викрав вантажівку і розбив транспортний засіб, критично поранивши невинних жертв. Яка жахлива, жахлива ситуація. Один з жертв 51-річний американець на ім'я Роккі Джонс. Роккі був на заправці, коли цей мерзенний злочинець випустив у нього вісім куль з близької відстані, холоднокривно вбивши його.

У цитаті можна простежити не тільки тенденцію американського лідера до використання спрощеного синтаксису, простих і неповних речень, але і суперечливість мови і часте використання повторів.

3. На рівні тексту технологія примітиву виражається в «перекладі значного, неординарного в розряд побутового та наданням йому утилітарного характеру»: Жириновський: «Да ... От ці диваки там виступали сьогодні. Все нісенітниця! Я їх всіх критикував! Потім ось з вами інтерв'ю. Після інтерв'ю прийдуть активісти партії. А о третій годині у мене інші парламентські слухання. Потім ще зустрічі. Потім ще прийде арабське телебачення. А треба ж іще читати і готувати законопроекти ... Не встигаю. Доводиться частина роботи не виконувати. А ви говорите чи щаслива дружина. Я ж не рядовий член партії, щоб вона була щаслива».

З даного уривка інтерв'ю стає зрозумілим, що мається на увазі під технологією примітиву на рівні тексту: проведення аналогії між масштабними проблемами в державі і проблемами побутової тематики, як, наприклад, взаємини з дружиною.

Важливо відзначити, що технологія примітивізації в політичному дискурсі є нічим іншим як відхиленням і часом навіть порушенням стилістичної норми, оскільки промови політиків, згідно з прийнятим мовним традиціям, повинні відповідати публіцистичному стилю з великим елементом офіційності, в якому використання елементів розмовного стилю є неприпустимим. Даний факт є зайвим підтвердженням того, що такий метод мовної маніпуляції як технологія примітиву в політичному середовищі служить для створення епатуючого ефекту.

Таким чином, епатаж в промовах політичних діячів – явище багатогранне, що виявляється на всіх рівнях мови, і його вивчення, так само як і переклад, вимагає комплексного підходу.

Висновки до розділу 1

Епатаж – це умисний вчинок, скандальна поведінка чи незвичайний зовнішній вигляд, який викликає шок у людей, адже такі вчинки ставлять себе на противагу моральним та соціальним нормам. Цей термін з'явився у минулому столітті, а сам феномен ще задовго до середньовіччя. Епатаж може проявлятися у різних сферах: літературній, мистецькій, медійній, політичній та ін. Розрізняють навмисний епатаж, з метою шокувати публіку, та ненавмисний, який випадково викликав шокуючі емоції. Цей феномен використовується людьми, які хочуть привернути на себе увагу, або ж геніями, які намагаються досягти певних цілей. Зазвичай виділяють візуальний, поведінковий та текстовий епатаж. Саме текстовий епатаж буде аналізуватися у даній роботі.

Кожній мові притаманна певна мовна своєрідність тексту зі своїми фонетичними, культурно-історичними особливостями. Переклад – передача змісту тексту з однієї мови на іншу. Необхідність вивчення особливостей передачі епатажу відчувається найбільш гостро з появою на політичній арені нового політика такого, як Дональд Трамп. Він часом дозволяє собі епатажні текстові висловлювання. Вони є важкими для перекладу, адже він повинен повністю передавати зміст оригіналу, стиль і манера перекладу. Переклад має відповідати першоджерелу, достатньо легко читатися, як оригінал. Одним із прийомів, які допомагають перекладачеві, є трансформації.

Важлива особливість політичного дискурсу полягає в тому, що політики часто намагаються завуалювати свої цілі, використовуючи епітети, метафори, особливу інтонацію, вульгаризми, емоційно-забарвлену лексику та інші мовні засоби для впливу на слухачів.

Тому, можна сказати, що перекладаючи тексти політичного дискурсу

необхідно шукати еквіваленти. Дональд Трамп – людина, яка не проти випустити гостре слівце та рідко слідує написаному тексту. Він дозволяє собі епатажні текстові висловлювання, які ставлять у скрутне становище перекладачів, які намагаються перекласти його промови згідно правовим та соціальним нормам.

Тому, прояв епатажності в політичних промовах – багатогранне явище, яке проявляється на всіх рівнях мови. Вивчення та переклад цього явища вимагає комплексного підходу.

РОЗДІЛ 2

ЕПАТАЖ ЯК ЗАСІБ МАНІПУЛЯЦІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Д.ТРАМПА

2.1. Лексичні засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа

Колишнього президента США Дональда Трампа навряд чи назвеш звичайною людиною. Він має неоднозначну славу у своїй країні та по всьому світу. У 2000-х роках він стає зіркою на телебаченні, а саме в реаліті-шоу “The Apprentice”. Там він набирається чималих навиків виступу перед публікою, та за допомогою своєї популярності та свого бренду купляє права на присвоєння імені до назв нерухомості.

Д. Трамп досягає своїх цілей за допомогою створення конфліктів, безкомпромісністю, впевненістю у правоті та чудовому розумінні певного предмета и людини. Начебто це є припустимим на телебаченні, але з приходом у політику він почав використовувати ті ж самі прийоми. Переходячи від телебачення до політики він ніби змінив декорації, які є більш чинними та величними. Незважаючи на це, його все рівно обирають сорок п'ятим президентом Сполучених Штатів Америки.

Дивлячись на його політичну діяльність можна зазначити, що він має продуману та чітку стратегію дій. Трамп майстерно вміє впливати на аудиторію, яка, з переходом, значно збільшилася. Його дії залежать від реакції аудиторії, особливо від реакції відомих людей. Трамп не може концентрувати свою увагу на одному та тому ж предметі довго, але й це іде йому на руку, адже аудиторія швидко втрачає інтерес під час довгого, монотонного обговорення.

Зазвичай політики обережно підбирають слова та розуміють що все, що вони скажуть, може бути використаним проти них. А в минулого президента США є особливий дар підбирати лексику. Він навпаки бере цю закономірність до уваги.

Так як вже було згадано раніше, що для Трампа важливо реакція опонента, зазвичай негативна, він часто вдається до такого явища як епатаж. Йому не важливо чи має він це на увазі чи ні, для нього важливо втерти носа своїм опонентам. Слова свої, як правило, він відмовляється коментувати.

В першому розділі згадувалося про класифікацію епатажа на візуальний, поведінковий та текстовий. Усі ці категорії проглядаються в Трампа, та навіть в членів його сім'ї, як частина його іміджу, під час промов, на зустрічах, засіданнях та ін.

Наприклад візуальний епатаж в політичному просторі може служити неоновро-рожеву сукню першої леді США на сніданку в рамках 72-ї Генеральної Асамблеї ООН на тлі сірих костюмів інших присутніх.

Також у самого Трампа можна проглядати поведінковий епатаж. Це його дивна манера рукостискання, яке може тривати тридцять секунд, або навпаки навмисно не тиснути руку. Також туди можна віднести те, як він обходив стрій варту у Великій Британії занадто близько до королеви, що не є прийнятним.

Найцікавіше це текстовий епатаж, який надалі буде аналізуватися у цьому розділі. Під час аналізу промов Трампа було виявлено, що він виражає епатаж за допомогою мовних засобів. Усі види публічних виступів, особливо політичні, традиційно характеризуються великою кількістю мовних засобів, які роблять спікерів переконливими і виразними. Ці мовні засоби можна поділити на лексичні, граматичні та стилістичні.

Як вже було зазначено, політичний публічний виступ – це виступ, який слугує для того, щоб переконати публіку у чомусь. Використовуючи різні тактики маніпуляції, доповідач змушує замислитись людей чому саме його варто підтримати. Ось чому публічний виступ політиків вимагає детального підбору слів та речень. Дональд Трамп часто вдається до мовних засобів у своїх промовах. У цьому розділі аналізуються найбільш часто використовувані мовні засоби Д. Трампом у певних політичних виступах з метою вивчення ефекту епатажності, який вони відтворюють.

Дональд Трамп використовує різноманітні лексичні засоби у своїх

промовах. Як це притаманно для політичного дискурсу, в його промовах зустрічається сукупність термінів політичної сфери. Іншими словами – **політична термінологія**, така як *ceremony, transferring power, Administration, party*. У даному прикладі він наголошує, що не переслідував своїх особистих цілей. Він діяв лише в інтересах людей.

(1) *Today's ceremony, however, has very special meaning, because today we are not merely transferring power from one Administration to another, or from one party to another – but we are transferring power from Washington, D.C. and giving it back to you, the American People* (PT, URL) – Сьогоднішня церемонія має дуже особливе значення, бо сьогодні ми не просто передаємо владу від однієї адміністрації іншій або від однієї партії іншій, а ми передаємо владу з Вашингтону, округ Колумбія, і повертаємо її вам, народу.

Багато слів не тільки визначають поняття, а й показують відношення мовця до слів. Це **емоційно-забарвлені слова**. Вони можуть виражати як позитивну, так і негативну оцінку. Тому емоційну лексику називають ще оціночною. Особливістю емоційно-оцінної лексики є те, що емоційне забарвлення “накладається” на лексичне значення слова, але не зводиться до нього: денотативне значення слова ускладнюється конотативним. Експресивність, від латинського слова “*expressio*”, означає виразність, сила прояву почуттів та переживань. Задля створення епатажу, Трамп використовує емоційно-забарвлену лексику.

(96) *The Iranian regime must abandon its pursuit of weapons of mass destruction and needs to work for the good of its own people* (PT, URL) – Іранський режим повинен відмовитися від пошуків зброї масового знищення і повинен працювати на благо власного народу.

За допомогою емоційно-забарвленої лексики *forgotten no longer, American carnage* він позиціонує себе кращим президентом за своїх попередників. Він відверто показує, що є успішним політиком, та немає нікого краще за нього.

(8) *The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer* (PT, URL) – Забуті жінки і чоловіки нашої країни не будуть більше забутими.

(11) *This American carnage stops right here and stops right now* (PT, URL) – Ця американська рiзня припиниться прямо тут і прямо зараз.

В ході дослідження було виявлено, що Дональд Трамп використовує чорний піар. Він дискредитував своїх опонентів та попередню владу. Діяльність чорного PR використовується для підриву іміджу конкурентів, тим самим досягаючи власної переваги в певній галузі. Наступні приклади наочно демонструють позицію американського лідера.

(51) *Our great African-American president hasn't exactly had a positive impact on the thugs who are so happily and openly destroying Baltimore* (PT, URL) – Наш великий афро-американський президент точно не справив позитивного впливу на бандитів, які так щасливо і відверто руйнують Балтимор.

(2) *For too long, a small group in our nation's Capital has reaped the rewards of government while the people have borne the cost* (PT, URL) – Дуже довго невелика група у столиці насолоджувалася усіма бонусами, а люди платили за це ціну.

Він критикує політику попереднього президента, попередньої влади, говорячи що вони нічого не робили. На відмінну від них, його президентство допоможе покращити роботу адміністративних та державних органів влади. Крім того, слід зазначити, що Дональд Трамп заявив, що він є сильним лідером, який готовий до рішучих дій

(56) *We will no longer accept politicians who are all talk and no action, constantly complaining but never doing anything about it* (PT, URL) – Ми більше не прийматимемо політиків, які розмовляють і нічого не роблять, постійно скаржаться, але нічого з цим не роблять.

За допомогою емоційно-забарвленої лексики він згадає жахливі події, які трапилися в Іраку. Він розповідав про те, як ‘безжалісним м’ясник’ забрав життя багатьох американських солдатів. Тим самим він показує що хвилюється за свій народ.

(91) *The terrorists responsible for killing the sergeant was Qasem Soleimani. He provided the deadly roadside bomb that took Chris' life. He was the most ruthless butcher.* (PT, URL) – Терористом, який був винний за вбивство сержанта, був

Касем Сулеймані. Він встановив смертельну бомбу, яка забрала життя Кріса. Він був безжаліснішим м'ясником.

(92) *He murdered thousands of American servicemembers in Iraq. As the world's top terrorists, Soleimani orchestrated the deaths of countless men, women, and children* (PT, URL) – Він вбив тисячі американських військовослужбовців в Іраку. Як провідний терорист у світу, Сулеймані був винувником смертей незліченної кількості чоловіків, жінок та дітей.

До складу емоційно-забарвленої лексики входять ті слова, які мають позитивну або негативну оцінку. Вони зазвичай описують відчуття або якісь процеси. Деякі слова набувають емоційного забарвлення в залежності від того, в якому контексті воно вжито, з яким помислом воно було сказане. Все залежить від вимови, інтонації та місці в реченні. У промовах Дональда Трампа присутні безліч **негативно-забарвленої лексики**. За допомогою таких слів як *nasty*, *old* він дискредитує своїх опонентів.

(17) Such a nasty woman (PT, URL) – Яка огидна жінка.

(32) The old wine in a shiny new bottle (PT, URL) – Старе вино у блискучій новій пляшці.

Також є і **позитивно забарвлена лексика**. У своїх виступах президент США розкритикував реалізацію зовнішньої політики та співпрацю з європейськими країнами. Неодноразово президент США підкреслював, що його попередники діяли не в інтересах своєї країни, а в інтересах інших країн.

(52) *We've made other countries rich while the wealth, strength, and confidence of our country has dissipated over the horizon* (PT, URL) – Ми зробили інші країни багатими, тоді як багатство, сила та впевненість нашої країни розвіялися за обрієм.

У наступному прикладі можна побачити **позитивну лексику** *friend*, *good*, за допомогою якої він негативно виражався про іншу країну. Досліджуючи виступи Дональда Трампа під час президентської виборчої кампанії, було виявлено, що політик також навмисно викликав занепокоєння. Психологічний вплив часто виникає на рівні таких людських почуттів, як страх, гнів, ненависть.

Дональд Трамп обрав Мексику одним з головних ворогів США і пообіцяв людям зробити все можливе, навіть застосовувати радикальні методи захисту громадян Америки від загрози. Найскандальнішими були його заяви щодо подальших політичних відносин між країнами.

(53) *They are not our friend, believe me! They're bringing drugs. They're bringing crime. They're rapists. And some, I assume, are good people* (PT, URL) – Вони не наші друзі, повірте мені! Вони привозять наркотики. Вони приносять злочинність. Вони гвалтівники. А деякі, я припускаю, хороші люди.

Він також об'єднує позитивно та негативно забарвлену лексику у своїх висловлюваннях для протиставлення чогось. Наприклад слова *destroys – freedom*, або *old – new*.

(67) *Socialism destroys nations, but always remember, freedom unifies the soul* (PT, URL) – Соціалізм руйнує нації, але, пам'ятайте, що свобода об'єднує душу.”

(32) *The old wine in a shiny new bottle* (PT, URL) – Старе вино у блискучій новій пляшці.

Фразове дієслово – це ідіоматична фраза, яка складається з дієслова та, як правило, прислівника або прийменника. Вони є широко розповсюдженими в неофіційній англійській мові. Використовуючи фразові дієслова, Дональд Трамп намагається стати ближчим до простого люду та тим самим критикує дії попередньої влади. Також одна з сильних сторін Трампа – переконання у своїй правоті. Він завжди щось розповідає своїй аудиторії, та всі з ним погоджуються. З психологічної точки зору, якщо повторювати людям одне і те ж саме, вони починають тобі вірити. Так само, якщо людям постійно говорити не правду, рано чи пізно вони починають у неї вірити.

(62) *Under the last administration, more than 10 million people were added to the food stamp rolls. Under my administration, 7 million Americans have come off food stamps and 10 million people have been lifted off of welfare* (PT, URL) – За колишньої адміністрації талони на харчування були видані понад 10 мільйонам людей. Під моїм управлінням 7 мільйонів американців відмовилися від цих талонів, а 10 мільйонів людей вийшли із соціального забезпечення.

(9) *Rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation* (PT, URL) – Заводи проржавілі, і вони нагадують нам могильні камені.

(87) *Before I came into office, if you showed up illegally at our southern border and were arrested, you were released and allowed into our country, never to be seen again. My administration has ended catch and release* (PT, URL) – До мого вступу на посаду, якщо ви незаконно з'явилися на нашому південному кордоні і були заарештовані, вас би пробачили і впустили б в нашу країну, щоб ви більше не попадалися у вічі. Моя адміністрація це зупинила.

Словесні предикати – це слова и фрази, які притаманні для тієї чи іншої людини. Для того, щоб зосередити увагу на прозорості та чистості своєї політики, колишній президент США часто використовує візуальні предикати як *to look, to see* та ін. Народ вірить, що політика повинна бути прозорою, вони мають права доступу до масової інформації, згідно законам. Люди мають право бути усвідомленими у діях президента та усіх інших політиків. Тому Трамп і дає можливість у цьому переконатися.

(34) *You have to look at the skyline of London with the Shard poking through like a gigantic cocktail stick through some super colossal pickled onion to see the extent of Arab investment* (PT, URL) – Вам слід поглянути на горизонт Лондона де пробивається «Скалка» схожий на гігантську коктейльну паличку, що стирчить наче з маринованої цибулі дуже великого розміру, щоб побачити масштаби арабських інвестицій.

(73) *Because of our powerful sanctions, the Iranian economy is doing very poorly. We can help them make a very good and short recovery. It can all go quickly — let's see which road they choose. It is totally up to them* (PT, URL) – Через наші потужні санкції іранська економіка працює дуже погано. Ми можемо допомогти їм відновитися за короткий час. Все може пройти швидко – подивимось, яку дорогу вони виберуть. Усе повністю залежить від них.

Також в промові Трамп використовував **аббревіатури**. Визначено, що аббревіатури застосовуються найчастіше у галузі фінансів та банківської справи для зручності вживання професійної спеціалізованої лексики. У бізнес-дискурсі,

політичному дискурсі абревіатури та акроніми застосовуються як для позначення спеціальної термінологічної лексики, так і для ведення внутрішнього корпоративного дискурсу. В медіа дискурсі задля привернення уваги та зацікавлення. Перекласти абревіатури можна по різному, а саме за допомогою таких трансформацій, як транслітерація, експлікація, калькування та еквівалентний переклад. Обирати прийом потрібно, спираючись на характер тексту та цільову аудиторію, адже від результатів роботи перекладача часто може залежати багато у випадку, коли мова йде і про відтворення текстів різної стильової приналежності.

У промові Трамп використав тракіабревіатури:

(89) *ISIS is honoring President Obama. He is the founder of ISIS. He's the founder of ISIS? OK. He's the founder* (DT, URL) – ІДІЛ вшановує Барака Обаму. Він засновник ІДІЛу. Чи він засновник ІДІЛу? Ну добре, нехай буде засновником.

Вульгаризми – грубий вираз або слово, яке не входить в літературну лексику. Ці прості, навіть, здавалося б, грубі, неприйнятні в поетичній мові слова, використовуються мовцем для відображення певного характеру для характеристики якоїсь людини чи предмета.

Трамп дуже легко привертає увагу використовуючи вульгаризми у своїх висловлюваннях. У політичному дискурсі такі терміни не є прийнятними, однак він їх використовує. Зі сторони здається, начебто він робить так зване шоу, але аналізуючи промову, можна зазначити, що він їх використовує для конкретних цілей. А саме привернення уваги та маніпуляція. Вульгаризми можна побачити у наступних прикладах.

(17) *Such a nasty woman* (PT, URL) – Яка огидна жінка.

(19) *Grab them by the pussy. You can do anything* (PT, URL) – Дотикаються до інтимних місць.

(22) *You gonna have more World Trade Centers, it's gonna get worse and worse, folks* (0) – Трапиться ще одне 11 вересня, і, люди, поточна ситуація тільки погіршиться.

(99) *We're big fat dummies. This will be over* (PT, URL) – Ми повні йолопи. Але цьому прийде кінець.

Він є мільонером та народився у багатій сім'ї. Веде такий образ життя, як і всі високоповажні люди, елітний прошарок населення, який його оточує. Але він все одно використовує вульгаризми, показує що він такий як і весь його народ.

До лексичних засобів можна також віднести антоніми та синоніми.

Антоніми – це слова, що мають контрастні або протилежні значення. Як і більшість слів в англійській мові, антонім походить із грецької мови. Грецьке слово “anti” означає ‘протилежне’, тоді як “onym” означає ‘ім’я’. Англійська мова настільки складна, що люди можуть не погодитися щодо того, які слова дійсно мають протилежні значення. Цікаво, що антоніми поділяють на три різні групи

1) Антоніми, які представляють два протилежні вияви поняття, які разом повністю вичерпують його обсяг;

2) Антоніми, які не повністю охоплюють родові поняття, існують проміжні не антонімічні ланки стану, позначені окремими словами;

3) Антоніми, які різноспрямовані антоніми називають дію, ситуацію з протилежних сторін.

Також існує ще окрема група антонімів, де добавляється лише префікс dis-, in-, mis-, un- та non-.

(92) *He murdered thousands of American servicemembers in Iraq. As the world's top terrorists, Soleimani orchestrated the deaths of countless men, women, and children* (PT, URL) – Він вбив тисячі американських військовослужбовців в Іраку. Як провідний терорист у світу, Сулеймані був винувником смертей незліченної кількості чоловіків, жінок та дітей.

У даному прикладі ми бачимо синоніми *men* та *women* – ‘чоловік’ та ‘жінка’. Як ми бачимо – це протилежні поняття, які разом повністю вичерпують його обсяг. Тобто немає проміжку ніякого. В даному прикладі він перераховує жертви одного жорстокого вбивці, де і були задіяні ці антоніми.

(80) *The killer had been previously arrested for assault, but under New York sanctuary policies, he was set free. If the city had honored ICE's detainer request, his victim would still be alive today (PT, URL) – Вбивця раніше був заарештований за напад, але відповідно до політики нью-йоркського притулку, він був звільнений. Якби місто дослухалося до пропозиції Міграційної та митної правоохоронної служби, його жертва була б досі жива.*

Тут він так само використав антоніми слів *arrested* та *set free* – ‘заарештований’ та ‘звільнений’. В даному випадку так само була використана перша група антонімів, де протилежні поняття, які разом повністю вичерпують його обсяг.

Синоніми в основному протилежне антоніму. Це слово, що означає те саме, або майже те саме, що й інше слово. Вони допомагають нам уникнути повторень у мовленні та письмі та розширюють наш словниковий запас. Синоніми та антоніми щодня використовуються вчителями, студентами, письменниками, редакторами, поетами та авторами пісень, щоб внести різноманітність у письмо. Так само й політики користуються цими лексичними засобами, щоб зацікавити слухачів.

(100) *I'm going to build a wall. A big, beautiful wall. Huge. And I'm going to make Mexico pay for it (PT, URL) – Я побудую стіну. Велику, шикарну стіну. Гігантську. І я примушу Мексику за неї заплатити.*

У цьому прикладі ми бачимо синоніми ‘великий’ та ‘гігантський’ – *big* та *huge*. В даному прикладі він хоче наголосити на тому, на скільки велику стіну він планує побудувати між Америкою та Мексикою. Ці слова відіграють основну роль у реченні.

(6) *Their victories have not been your victories; their triumphs have not been your triumphs (PT, URL) – І їхні перемоги не були вашими перемогами, їхні тріумфи не були вашими.*

В наступному прикладі, який був наведений, Дональд Трамп використав синоніми *victories* та *triumphs* – ‘перемоги’ та ‘тріумфи’. В даному прикладі Трамп говорить, що ці перемоги та тріумфи, які були здобуті за попередньою

владою, не були тріумфами простого народу. Він показує, що все, що здобула минула адміністрація, перейшло їм у руки.

Отже він використав такі лексичні засоби, як політична термінологія, емоційно-забарвлена лексика, позитивно- та негативно-забарвлена лексика, фразові дієслова, візуальні предикати та вульгаризми для надання своїй промові певної експресивності, цікавості, та в деяких випадках викликання шоку публіки для маніпулювання ними.

2.2 Граматичні засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа

Епатажний ефект створювався також за допомогою і граматичних засобів. В промовах Дональд Трамп зазвичай використовує теперішній простий час, теперішній доконаний час, майбутній простий час та минулий простий час. В наступному прикладі Дональд Трамп намагався розділити американців та попередній уряд, повідомляючи громадянам, що навіть успіхи, досягнуті політиками, не були досягнуті простими людьми. Цей вираз він сказав у минулому простому часі.

(5) *The establishment protected itself, but not the citizens of our country* (PT, URL) – Вищі класи захищали себе, а не громадян нашої країни.

Цікавим є також той факт, що Трамп використовує **спрощений синтаксис**, тим самим наближуючи політичне мовлення більш до буденного. Навіть у підготовлених промовах він надає перевагу простим реченням. Іноді він розбиває одне синтактичне ціле на фрагментовано синтактичні структури. Тобто він може розбити одне просте речення на маленькі неповні речення, які можуть складатися з одного-двох слів.

(100) *I'm going to build a wall. A big, beautiful wall. Huge. And I'm going to make Mexico pay for it* (PT, URL) – Я побудую стіну. Велику, шикарну стіну. Гігантську. І я примушу Мексику за неї заплатити.

Стратегія ідентифікації реалізується із використанням **займенників**

першої особи множити такі як *we, our, us* замість *I, my, me*. Наведений приклад наочно показує, що спікер використовував їх, тим самим заохочуючи людей приєднуватися до нього задля кращого майбутнього країни. Це створює ефект, що оратор є частиною суспільства і все, що вони роблять – вони роблять разом.

(52) *We've made other countries rich while the wealth, strength, and confidence of our country has dissipated over the horizon* (PT, URL) – **Ми** зробили інші країни багатими, тоді як багатство, сила та впевненість **нашої** країни розвіялися за обрієм.

В наступному прикладі він демонструє негативне ставлення до ісламського тероризму.

(55) *We will reinforce old alliances and form new ones. And unite the civilized world against radical Islamic terrorism, which we will eradicate completely from the face of the earth* (PT, URL) – **Ми** будемо зміцнювати старі союзи та створювати нові. І об'єднаємо цивілізований світ проти радикального ісламського тероризму, який **ми** повністю викоринимо з лиця землі.

В англійській, як і в українській мові є два **ступені порівняння**: вищий та найвищий.

Вищий ступінь показує, що одному предмету притаманна певна якість більше, ніж іншому.

Найвищий ступінь показує, що якийсь предмет має найбільше певної якості порівняно з усіма подібними предметами.

Дуже часто політик використовує вищий та найвищий ступені порівняння для того, щоб справити більше враження на слухачів. Зазвичай це гіперболізація його оцінок. В даному випадку, за допомогою найвищого ступеня порівняння Дональд Трамп надав оцінку своїй слабкій на сильній стороні, тим самим гіперболізуючи свої слова та надаючи своїй фразі жартівливого ефекту.

(37) *If I had to name my greatest strength, I guess it would be my humility. Greatest weakness, it's possible that I'm a little too awesome* (PT, URL) – Якщо мені потрібно було б назвати свою **найбільшу** силу, гадаю, - моя скромність. Найбільша слабкість це те, що я занадто гарний.

У наступному прикладі він надав оцінку жінкам, використовуючи ступінь порівняння прикметників. Тим самим він показує своє негативне та зневажливе ставлення до жінок. Особливо це торкнулося актрису Розі О'Доннел.

(50) *We're all a little chubby, but Rosie's just worst than most of us. But it's not the chubbiness – Rosie is a very unattractive person, both inside and out* (PT, URL) – Ми всі трохи пухкі, але Розі просто гірша за більшість із нас. Але справа не в пухкості – Розі дуже неприваблива людина як зсередини, так і зовні.

(26) *With women...they are not so terrible but they could do better* (PT, URL) – Жінки...вони не настільки жахливі, але могли б бути краще.

Наступний приклад показує наскільки в нього завищена самооцінка, яку він не боїться показати на публіку. Задля цього він також використав вищий ступінь порівняння слова *good*.

(23) *Nobody could be better or do better for women than Donald Trump?* (PT, URL) – Хто може буди краще за Трампа для жінок?

Окличним реченням називається те, яке вимовляється з підвищеною інтонацією. В промовах Трампа можна зустріти окличні речення. Зустрічаються випадки, коли він використовує їх задля дискредитації свого опонента. У наступному прикладі Дональд Трамп намагався задіти свого опонента Гіллари Клінтон, наголосивши на її фізичну форму та надавши фразі саркастичного ефекту.

(18) *In such good physical shape!* (PT, URL) – Ви в такій хорошій формі!

Колишній президент також використовував **питальні речення** у своїх промовах. У даному випадку він використав риторичні запитання та окличне речення. Таким способом він ніби звертався до слухачів, роблячи їх ближчими до себе.

(31) *They say I have the most loyal people. Did you ever see that? Where I could stand in the middle of Fifth Avenue and shoot somebody and I wouldn't lose any voters? It's incredible!* (PT, URL) – Кажуть в мене найбільш лояльні люди. Чи ви бачили це? Чи то я можу посеред П'ятого Авеню когось застрелити та при тому не втратити жодного голосу? Неймовірно!

Критика у відповідь на критику, так званий “whataboutism”. Цей метод також відомий під назвою «сам дурак». Суть цієї техніки полягає у зміні теми на чийсь інші промахи й невдачі, якщо ви самі потрапили під критику.

Критика у відповідь на критику передбачає, що всі дії незалежно від контексту мають однакову моральну вагу, і враховуючи те, що ніхто не є бездоганним – будь-яка критика не має смислу і можна робити все, що завгодно без огляду на наслідки.

Яскравим прикладом використання цього методу може слугувати той випадок, коли під час промови Трапа запитали, чому він не засудив марш неонацистів в Чарльстоні.

(90) What about the alt-left, that came charging with clubs at their hands at the, as you say the alt-right? Do they have any semblance of guilt? Do they have any problem? (PT, URL) – А як же ультра-ліві, що пішли із бітами в руках на, як ви їх називаєте, ультра-правих? Чи вони виглядають винуватими? Чи є у них проблеми?

В даному випадку ми бачимо, як Трамп використав даний метод, використовуючи запитання. Він привертає увагу завдяки цьому та критикує опонентів або ж іншу владу.

Наказовий спосіб використовується для того, щоб давати накази, поради, закликати когось щось зробити, дати попередження, вказівку, виразити прохання, надати інструкції тощо.

У наступному прикладі Дональд Трамп використав такі граматичні засоби, як займенники першої особі множини, окличне та питальні речення, а також наказовий спосіб. Таким способом він звертається до глядачів, щоб дискредитувати свого опонента Гіллари Клінтон. Публічне негативне ставлення до жінки справляє епатажний ефект на слухачів.

(43) Look at that face! Would anyone vote for that? Can you imagine that, the face of our next president? I mean, she's a woman, and I'm not supposed to say bad things, but really, folks, come on. Are we serious? (PT, URL) – Подивіться на це обличчя! Хоч хтось проголосував би за нього? Ви можете собі це уявити, обличчя

нашого наступного президента? Я маю на увазі, що вона жінка, і я не повинен говорити поганих речей, але, люди, насправді. Ми серйозно?

Модальні дієслова використовуються для того, щоб показати, и вважаємо ми щось можливим, певним чи неможливим. Висловлюючись про внутрішні сили Дональд Трамп використав модальні дієслова в різких іронічних фразах такі як *must* та *should*.

(38) *Certain people must get smart! Perhaps Intelligence should go back to school!* (PT, URL) – Певні люди повинні бути розумними! Можливо, дехто повинен повернутися до школи!

Отже, Трамп використав такі граматичні засоби, як спрощений синтаксис, займенники першої особи множини, вищий та найвищий ступені порівняння прикметників, окличні та питальні речення, наказовий спосіб та модальні дієслова. Вони надали промові Трампа певної експресивності, вираження можливості або неможливості щось зробити, або ж надати накази та репресувати своїх опонентів.

2.3 Стилiстичнi засоби створення епатажу в промовах Дональда Трампа

Кожен політик та кожна промова індивідуальні. Виступ Дональда Трампа характеризується великою кількістю стилістичних прийомів. Їх використання створює епатажний ефект, який виділяє Дональда Трампа серед усіх політиків. На кожному виступі він робить провокації та вимовляє “ключові слова”, які постійно стають особливими та цікавими в президентських дебатах. Це завжди викликає інтерес у слухачів. Використовуючи такі засоби як метонімію, порівняння, метафори, епітети, гіперболізацію, анафору, цитати, повторення, перерахування роблять його промови переконливими та унікальними.

Метонімія – це стилістичний засіб, в якій назва предмета чи поняття замінюється словом, яке є близьке за значенням до слова оригінала. Метонімія підлягає створенню конкретних, яскравих образів замість загальних.

Підриваючи довіру людей до опонентів, політик зміцнює свою позицію. Він намагався не називати своїх опонентів відкрито, замінюючи імена політиків, назви партій більш загальними лексичними одиницями.

(3) *Washington flourished, but the people did not share in its wealth (PT, URL)*
– Вашингтон розквітав, але не ділився з народом своїми багатствами.

Використання метонімії у виступах Трампа є досить поширеним явищем. У цьому прикладі Вашингтон називається законною владою. Дональд Трамп у своїй промові дає зрозуміти, що Вашингтон процвітав, але не ділився своїми багатствами з людьми.

У своїх виступах Дональд Трамп запевнив американців, що зможе боротися з ‘мексиканськими злочинами’. Слово *Mexico* у даному випадку також виступає як метонімія. Він запропонував побудувати стіну вздовж кордону з Мексикою, яку не зможуть пройти злочинці, а отже, рівень злочинності в США, за словами Трампа, зменшиться. Платники податків стурбовані будівництвом цієї стіни. Ця позиція значно погіршила відносини між сусідніми країнами.

(54) *Mexico will pay for the wall (PT, URL)* – Мексика заплатить за стіну.

Тоді було неважливо, виборці відповідали позитивно чи негативно щодо його позиції. Але основною метою було спровокувати ‘масову хвилю’ розмов з цього питання. Це забезпечило активне обговорення суспільством передвиборчої програми Дональда Трампа. Слід зазначити, що цей прийом додав голосів радикалам.

Порівняння – стилістичний засіб, який передбачає пряме порівняння між двома несхожими речами, зазвичай зі словами схожого типу. Дискурс американського президента також базується на стилістичних порівняннях. Загалом президент США наголосив на економічній ситуації в США. Отже, у наступному прикладі Д. Трамп хоче наголосити на не найкращій ситуації в економіці США, яка погіршується. Він спробував дати негативну характеристику попередньому уряду, звернувшись до невдалого керівництва. Цією фразою політик не лише наголосив на осуді поточної ситуації в країні, але й підтвердив, що його метою було допомогти простим громадянам, поліпшити

економічне становище країни.

(9) *Rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation* (PT, URL) – Заводи проржавіли, і вони нагадують нам могильні камені.

Метафора – стилістичний засіб, який розкриває сутність одного предмета через особливості іншого. Метафора буде виражатися яскравіше, якщо протиставні розряди об'єктів будуть далі один від одного. Використання метафори - один із найважливіших риторичних засобів, який стає інструментом агітації. Під час виборчої кампанії він зазначає, що не переслідує власних цілей. Ця позиція добре працює разом із обіцянками позитивного вирішення проблемного питання. Дональд Трамп іноді використовував ці настрої. У цьому прикладі Д. Трамп, використовуючи метафору *trapped in poverty*, намагається пояснити, що багато сімей, які живуть у містах, живуть у злиднях і перебувають на межі виживання. Таким чином він хоче наголосити на байдужості попередньої влади до проблем у суспільстві.

(57) *Mothers and children trapped in poverty in our inner cities* (PT, URL) – Матері та діти, що опинились у злиднях у наших найближчих містах.

Метафора *flush with cash* має негативний відтінок. Д. Трамп зазначає, що хоча система освіти оплачується по-справжньому добре, вона не дає знань американській молоді. Система освіти не виконує своєї безпосередньої функції. Кількість грошей в системі освіти не відповідає її якості. Але він обіцяє, що тільки він може це виправити.

(61) *An education system flush with cash but which leaves our young and beautiful students deprived of all knowledge* (PT, URL) – Система освіти повістю фінансується, але залишає наших молодих та красивих студентів необізнаними.

Слід зазначити, що Дональд Трамп називав 'злочин' ворогом у країні. Метафора *the crime and gangs and drugs have stolen and robbed* дає негативну оцінку. Політик знову викликав тривогу в публіки.

(10) *The crime and gangs and drugs that have stolen too many lives and robbed our country of so much unrealized potential* (PT, URL) – Злочинність, банди і наркотики забрали багато життів і пограбували нашу країну.

В одній із своїх промов Дональд Трамп використав епітет *radical*, щоб продемонструвати негативне ставлення до ісламського тероризму.

(55) *We will reinforce old alliances and form new ones. And unite the civilized world against radical Islamic terrorism, which we will eradicate completely from the face of the earth* (PT, URL) – Ми будемо зміцнювати старі союзи та створювати нові. І об'єднаємо цивілізований світ проти радикального ісламського тероризму, який ми повністю викоринимо з лиця землі.

Гіпербола – свого роду перебільшення того, що мається на увазі. Її використовують, коли хочуть на чомусь наголосити. Трамп використовує гіперболізацію у своїх виразах, наприклад *trillions of dollars*, для концентрування уваги на певні події. Таким чином, він критикував дії попередньої влади. Він часто засуджував недоречне управління фінансами, говорив, що вони марно витрачають владу, що призвело до занепаду економіки. Ось приклад, який чіткіше демонструє дискредитацію інших політичних сил:

(14) *And spent trillions of dollars overseas while America's infrastructure has fallen into disrepair and decay* (PT, URL) – Ми витратили трильйони доларів за кордон у той час, коли інфраструктура Америки розпадається на частини.

Повторення – це такий стилістичний засіб, в якому слова або фрази повторюються два або більше разів. Як вже було зазначено, Трамп використовує у своїх промовах прості конструкції. Так він легко використовує повторення. у наступному прикладі він завжди повторював ім'я однієї та тієї ж самої жінки Розі, відверто критикуючи та гноблячи її.

(49) *Rosie O'Donnell is disgusting, I mean, both inside and out. You take a look at her, she's a slob, she talks like a truck driver. ...If I were running "The View", I'd fire Rosie. I mean, I'd look at her right in that fat, ugly face of hers, I'd say, "Rosie, you're fired."* (PT, URL) – Розі О'Доннелл огидна, я маю на увазі і всередині, і зовні. Ви погляньте на неї, вона млява, вона розмовляє як водій вантажівки. ... Якби я керував компанією "The View", я б звільнив Розі. Я маю на увазі, що я би подивився на її товсте, потворне обличчя і сказав би: "Розі, ти звільнена".

Трамп володіє блискучим даром володіти мовою. Він може

використовувати безліч **повторів** одного слова. Таким чином він формує ритмічну структуру своїх висловлювань. У політичному дискурсі опозиції «друга» і «ворога», «хорошого» і «поганого», «прийняттого» і «неприйняттого» є дуже звичним явищем. Кожне політичне об'єднання створює свою власну систему ознак, які могли б ідентифікувати «друга» і «ворога». Як відомо [5, с. 54], що присутність ворога робить політику набагато цікавішою та зрозумілішою, дозволяє аудиторії ототожнювати себе з оратором та допомагає оратору бути ближчим до аудиторії. В наступному прикладі він робить повторення слів *victories*, *triumphs*, *celebrate* та вдало поєднав синоніми *victories*, *triumphs* повторюючи їх двічі.

(6) *Their victories have not been your victories; their triumphs have not been your triumphs* (PT, URL) – І їхні перемоги не були вашими перемогами, їхні тріумфи не були вашими.

(7) *And while they celebrated in our nation's Capital, there was little to celebrate for struggling families all across our land* (PT, URL) – І поки вони святкували тут, у столиці, вам мало що було святкувати, усім сім'ям, що страждали по цій країні.

Розглядаючи **фонетичні аспекти** виступу американських політиків, також було згадано звукові імітації, характерні для виступу Дональда Трампа. У його виступах за останні роки найчастіше використовується слово *bing*.

(59) *And that's what we ended up getting – the king of teleprompters. But so, when I look at these things here, I say you know what, it's so much easier, it would be so nice, just bah, pa, bah, pa, bah, bing, bing, bing* (PT, URL) – І ось що ми в кінцевому підсумку отримали – король телесуфлерів. Але, коли я дивлюсь на ці речі тут, я хочу сказати вам, що це набагато простіше ніж здавалося б, це було б класно, просто бах, па, ба, па, ба, бінг, бінг, бінг.

(59) *You know, when you have so many people running – we had 17 and then they started to drop. Ding. Bing. I love it. I love it* (PT, URL) – Ви знаєте, коли у вас працює стільки людей – в нас було їх 17, а потім вони почали падати. Дін. Бінг. Я це люблю. Я це люблю.

Ймовірно, Трамп використовує це, щоб вказати на швидкі, повторювані дії. Це робить виступ політика простим і неформальним, що є головним риторичним прийомом Дональда Трампа. Завдяки цьому його «мовний образ» виявився зрозумілішим і переконливішим для пересічних американців і приніс перемогу на президентських виборах.

Персоніфікація – уявлення природних явищ і сил, об'єктів, абстрактних понять в образі дійових осіб, в тому числі людини, або визнання за ними людських властивостей. Також, це приписування властивостей людської психіки предметів і явищ реального або вигаданого світу: тварин, рослин і явищ природи. Персоніфікація поширена в міфології, релігії, казках, притчах, магії і культурах, художньої та іншої літератури.

(10) *The crime and gangs and drugs that have stolen too many lives and robbed our country of so much unrealized potential (PT, URL) – Злочинність, банди і наркотики забрали багато життів і пограбували нашу країну.*

В даному прикладі Дональд Трамп використовував персоніфікацію. Він приписав людські ознаки в неживі предмети. Він наголошує про те, що політики позакривали очі на злочинність, яка відбувалася в країні. Тому злочинність та наркотики забрало багато життів.

З терміном **риторичні запитання** більшість з нас знайомі не завдяки шкільних уроків і знань лінгвістики. Цей термін, часом не до кінця зрозумілий, ми часто зустрічаємо в книгах, фільмах і повсякденному житті. Риторичні питання – одна з риторичних фігур, поряд з **риторичним вигуком і зверненням**. Термін має на увазі таку організацію висловлювання, при якій відповідь на поставлене запитання не потрібно в силу його популярності або очевидності. В інших випадках відповідь дається тим, хто запитав це.

Риторичне питання - це засіб художньої виразності, за допомогою якого висловлена думка підкреслюється або виділяється серед інших. Говорячи простими словами, це питання, яке задають більше для того, щоб домогтися якогось ефекту, а не отримати відповідь. Його відмінною рисою є умовність, що виявляється у вживанні запитальною інтонації в ситуаціях, які, по суті, її не

вимагають. Завдяки цьому прийому, фраза виділяється, набуваючи особливо підкреслений відтінок, що підсилює виразність.

Ми можемо побачити приклад риторичного запитання, після якої не вимагається ніякої відповіді. Д. Трамп задає його для того, щоб звернути на себе увагу слухачів. Його виступ стає більш ефектним.

(23) *Nobody could be better or do better for women than Donald Trump?* (PT, URL) – Хто може буди краще за Трампа для жінок?

В наступному прикладі можна побачити вигук. Він додає ефекту епатажності в його промові. Він саркастично використав даний вигук, наголошуючи на тому, що він найвпливовіша та найповажніша людина.

(31) *They say I have the most loyal people. Did you ever see that? Where I could stand in the middle of Fifth Avenue and shoot somebody and I wouldn't lose any voters? It's incredible!* (PT, URL) – Кажуть в мене найбільш лояльні люди. Чи ви бачили це? Чи то я можу посеред П'ятого Авеню когось застрелити та при тому не втратити жодного голосу? Неймовірно!

В наступному прикладі він використав звернення до народу. Він зробив таку маніпуляцію, щоб привернути на себе увагу.

(20) *But look we have people coming into our country that are looking to do tremendous harm.* (PT, URL) – В нашу країни приїжджають люди, що хочуть нанести величезну шкоду.

Отже в даному підрозділі було визначено, що Трамп використав такі мовні засоби, як звернення, риторичне питання та вигук, метонімію, порівняння, метафори, епітети, гіперболізацію, анафору, цитати, повторення, перерахування роблять його промови переконливими та унікальними.

Висновки до розділу 2

Роблячи висновок слід згадати, що у другому розділі були проаналізовані промови колишнього президента США Дональда Трампа. У ході аналізу було виявлено, що він вживав різні мовні засоби у своїх висловлюваннях. Їх

використання є невід'ємною частиною для посилення ефекту сказаного політичним діячем. Вони підкреслюють індивідуальність виступу президента як особистості.

Серед лексичних засобів були зафіксовані: політична термінологія, емоційно-забарвлена лексика, позитивно- та негативно-забарвлена лексика, фразові дієслова, візуальні предикати та вульгаризми.

Були виявлені такі граматичні засоби як спрощений синтаксис, займенники першої особи множини, вищий та найвищий ступені порівняння прикметників, окличні та питальні речення, наказовий спосіб та модальні дієслова. Були також зафіксовані й деякі фонетичні аспекти такі як звукова імітація.

Трамп використовував безліч стилістичних засобів, серед яких були метафора, метонімія, порівняння, епітети, гіперболізація та повторення.

Усі мовні засоби слугували для своєї цілі. Одні для переконання народу, дискримінації опонентів, інші для звертання до слухачів, роблячи їх ближчими до себе.

РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ЕПАТАЖУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ У ПРОМОВАХ ДОНАЛЬДА ТРАМПА

3.1 Перекладацькі трансформації при відтворенні епатажу у промовах Д.Трампа

У перекладацьких дослідженнях термін «трансформація» використовується для того, щоб показати взаємозв'язок між вихідною та цільовою мовами. Таким чином трансформації є по суті міжмовними операціями. Основне їхнє призначення – це досягнення адекватності. Основне завдання перекладача для досягнення адекватності полягає в тому, щоб уміло оперувати різними видами перекладацьких трансформацій, щоб цільовий текст максимально точно передавав всю інформацію, що міститься в оригіналі, дотримуючись відповідних норм цільової мови. Перекладач використовує трансформації у тому випадку, коли немає відповідного перекладу в словнику або неможливо використати запропоновані варіанти перекладу.

Для того, щоб знайти більш влучного еквіваленту для передачі змісту висловлювання певного жанру, використовують перекладацькі трансформації. У даному розділі будуть використовуватися трансформації за навально-методичним посібником професора Максимова С.Є. “Практичний курс перекладу” при перекладі епатажних висловлюваннях в промовах колишнього американського президента Дональда Трампа. Трансформації поділяються на такі дві групи:

- 1) граматичні;
- 2) лексико-семантичні.

Під граматичними трансформаціями розуміють транспозицію, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної форми, члена речення), додавання та вилучення/пропущення слів. До лексико-семантичних трансформацій входять генералізація, синонімічне розрізнення (диференціація), конкретизація, змістовий розвиток, антонімічний переклад та цілісне перетворення.

Для досягнення успіху в перекладі, тобто адекватного перекладу, та усунення непорозумінь між двома культурами, доцільно використовувати трансформації. Ось чому вони відіграють знану роль у передачі епатажу.

3.2 Граматичні трансформації

Граматична перекладацька трансформація, що використовується у політичній промові Д. Трампа поділяється на транспозицію, граматичну заміну, додавання та вилучення.

Транспозиція – це зміна порядку слів у словосполученнях та реченнях, яка часто викликана структурними відмінностями у мовах. Тут більше мається на увазі не порядок слів у реченні, а послідовність членів речення. Традиційний порядок слів у реченні – підмет, присудок, додаток, обставина місця, обставина часу. В українському реченні порядок слів може відрізнятись.

Для того, щоб фрази виглядали більш живими та прийнятними в українській культурі, була використана дана трансформація.

(21) *The media is really the word, I think, one of the greatest of all time I've come up with is fake* (PT, URL) – Я вважаю, що ЗМІ – це одне з найвеличніших слів, яке я сам і створив – неправдиві.

Те ж саме відбулося і в наступних прикладах. Було застосоване більш природне звучання наступних фраз на українській мові.

(36) *There are so many pussies around presidential campaign on both sides that I prefer not to comment on this.* (PT, URL) – У передвиборній боротьбі стільки слабаків, що я не маю бажання це коментувати.

(47) *I have black guys counting my money. ... I hate it. The only guys I want counting my money are short guys that wear yarmulkes all day* (PT, URL) – У мене чорні хлопці рахують мої гроші. ... Я це ненавиджу. Єдині хлопці, які мають рахувати мої гроші, - це низькорослі хлопці, які цілий день носять ярмулки.

В наступному прикладі, для наголошення невинності Трампа, та додання експресивності, його виправдання *That's not me* – ‘Це не я!’ було перенесене на

кінець речення.

(40) *He's like a guy who gets caught on camera robbing a liquor store and says, "That's not me, but whoever it is very handsome"* (PT, URL) – Він схожий на хлопця, що потрапив під камери, грабуючого винний магазин, та каже: «Яким би красенем я не був – це не я!»

Як правила інфінітив та герундій в англійській мові неможливо відтворити з такою ж самою послідовністю в українській мові. Тому використовують транспозицію.

(44) *But look we have people coming into our country that are looking to do tremendous harm* (PT, URL) – Але нашу країну приїжджають люди, що хочуть нанести величезну шкоду.

Для кращого звучання речення на мові, на яку перекладається речення, в даному випадку на українській мові, можна поміняти порядок слів у реченні. В даному випадку підмет та присудок поміняли місцями.

(56) *Politicians prospered – but the jobs left, and the factories closed* (PT, URL) – Процвітали політики, але робочі місця скорочувалися і заводи закривалися.

А в наступному прикладі слово 'назавжди' перемістили на кінець речення для того, щоб наголосити на даному слові. Адже Трамп вимовляє його з підвищеною інтонацією.

(93) *The U.S. military executed a flawless precision strike that killed Soleimani and terminated his evil reign of terror forever* (PT, URL) – Американські військові здійснили бездоганно точний удар, який вбив Сулеймані і назавжди припинив його зле панування терору.

(83) *Bush went the other day to Berlin, Germany to pick up money. Berlin, Germany... What do you think Germany gets out of that?* (DT, URL) – Буш нещодавно відправився до Берліну, у Германію збирати гроші. Берлін, Германія... Як ви думаєте, навіщо це Германії?

(88) *A post on Facebook complaining how useless Facebook is* (DT, URL) – Світлина у Фейсбуці про те, який Фейсбук непотрібний.

Граматичні заміни можуть бути морфологічні та синтаксичні.

Морфологічні це коли слово однієї частини мови перекладається на слово зовсім іншої частини мови. А синтаксична заміна це коли синтаксична конструкція перекладається іншою конструкцією.

При перекладі наступного висловлювання Дональда Трампа, була використана морфологічна заміна. Іменний *depletion* було змінено на дієслово ‘занепасти’, а дієслово *subsidized* навпаки на іменник ‘субсидії’.

(12) *For many decades, we've enriched foreign industry at the expense of American industry, subsidized the armies of other countries while allowing for the very sad depletion of our military* (PT, URL) – Багато десятиліть ми давали гроші іноземним промисловостям, а не американцям, субсидії іншим країнам, дозволивши занепасти нашим військовим силам.

У наступному прикладі, для зручності перекладу також була використана трансформація з морфологічною заміною, помінявши дієслово *to fight* на іменник ‘боротьба’.

(38) *I feel that you fight your beauty and you often use the medium of hair to fight* (PT, URL) – Я відчуваю, що ви боретеся із красою та зазвичай використовуєте волосся для боротьби.

Ще одна ситуація з морфологічною заміною. Прикметник *oppressive* замінили на іменник ‘репресії’.

(59) *In recent months, we have seen proud Iranians raise against the oppressive rulers* (PT, URL) – В останні місяці ми бачили, як горді іранці піднімаються проти репресій правителів.

В даному прикладі використовується морфологічна заміна:

(77) *We will have so much winning if I get elected that you may get bored with winning* (DT, URL) – Якщо мене оберуть, перемога буде з нами крізь, що вам навіть набридне завжди перемагати.

У цьому прикладі іменник *winning* змінюється на дієслово ‘перемагати’.

Трансформація додавання використовується для компенсації семантичних або граматичних втрат. Тобто в цільовий текст вводяться лексичні елементи, які відсутні в оригіналі. Це робиться для того, щоб зберегти норми, що

існують у культурі мови перекладу.

В перекладі промов Трампа була застосована трансформація додавання. У цьому прикладі було доречним додати слово ‘людей’, інакше речення вийшло незавершеним та незрозумілим.

(15) *I love the poorly educated* (PT, URL) – Я люблю малоосвічених людей.

Для того, щоб зробити висловлювання більш експресивним, використовується дана трансформація. В наступному прикладі було доданим слово ‘справді’.

(45) *She does have a very nice figure. I've said if Ivanka weren't my daughter, perhaps I'd be dating her* (PT, URL)) – У неї справді дуже гарна фігура. Я би сказав, що якби Іванка не була моєю дочкою, можливо, я б з нею зустрічався.

Додавання допомагає зробити висловлювання експресивним:

(69) *ISIS is honoring President Obama. He is the founder of ISIS. He's the founder of ISIS? OK. He's the founder* (DT, URL) – ІДІЛ вшановує Барака Обаму. Він засновник ІДІЛу. Чи він засновник ІДІЛу? Ну добре, нехай буде засновником.

У даному прикладі додається частка ‘нехай’.

Трансформація вилучення – служать для уникнення зайвої інформації.

У цьому прикладі вилучається конструкція *is going to*, так як ця конструкція використовується для запланованих дій. В даному випадку це зовсім не запланована дія. Дональд Трамп лише іронізував.

(27) *Joe Biden brought donuts for the government employees. That is very nice. A donut and Joe Biden are very different, of course. One's a thing that Hilary Clinton's going to eat for breakfast – and the other is a doughnut* (PT, URL) – Джо Байден приніс пончики для держслужбовців. Як мило. Пончик та пончики – дуже різні речі. Одна з них – це та, що Гілларі з’їсть на сніданок. Та драга – пончик.

В наступному прикладі опускається слово *stand*. Це дозволяє уникнути тавтології.

(31) *They say I have the most loyal people. Did you ever see that? Where I could stand in the middle of Fifth Avenue and shoot somebody and I wouldn't lose any voters?*

It's incredible! (PT, URL) – Кажуть в мене найбільш лояльні люди. Чи ви бачили це? Чи то я можу посеред П'ятого Авеню когось застрелити та при тому не втратити жодного голосу? Неймовірно!

У наступному прикладі вилучена лексична одиниця *massive*.

(12) *A person works hard for decades, spending little to save money for retirement. The week before retiring, the person unexpectedly has a massive heart attack and dies* (PT, URL) – Людина наполегливо працює десятки років та мало витрачає, щоб заощадити на пенсію. За тиждень до відставки у людини несподівано трапляється серцевий напад та вона помирає.

Іноді застосовується трансформація вилучення для того, щоб уникнути тавтологію. У наступному прикладі вилучилося слово *refusing*. Таким чином ми уникнули тавтологію слова ‘відмовилися’ при перекладі на українську мову.

(13) *We've defended other nation's borders while refusing to defend our ow* (PT, URL) – Ми захищали кордони інших країн і не захищали свій власний кордон.

При перекладі політичних промов, при умові, що політик використав нецензурну або неформальну лексику, іноді доцільно просто уникнути її. У цьому прикладі можна уникнути слово *intimate*. Навіть якщо перекласти це слово як ‘дружня’, вийде тавтологія ‘дружня вечеря з деякими друзями.

(33) *It is great to be here with a thousand wonderful people or as I call it “a small intimate dinner with some friends” or as Hilary calls it “her largest crowd of the season”* (PT, URL)) – Так чудово бути разом із тисячею чудових людей. Я називаю це “невеличкий обід у колі друзів”, а Гілларі називає це “найбільший натовп за весь її рік”

Трамп висловлюється проте, що попередня влада дозволила занепасти американським військам, допомагаючи іншим країнам. У цьому прикладі було вилучене слово *armies*, так як далі буде згадуватися про військові сили. Тому вираз *subsidized the armies of other countries* можна перекласти без слова *armies*.

(12) *For many decades, we've enriched foreign industry at the expense of American industry, subsidized the armies of other countries while allowing for the very sad depletion of our military* (PT, URL) – Багато десятиліть ми давали гроші

іноземним промисловостям, а не американцям, субсидії іншим країнам, дозволивши занепасти нашим військовим силам.

Іноді слово зовсім може бути лишнім та нести жодної інформації. Саме таким було слово *look* у наступному виразі.

(20) *But look we have people coming into our country that are looking to do tremendous harm* (PT, URL) – Але в нашу країни приїжджають люди, що хочуть нанести величезну шкоду.

Так само було недоцільно перекладати слово *hot* у наступному прикладі.

(41) *Republicans left their clothes unguarded while they cavorted in a hot tub of borrowed cash* (PT, URL) – Республіканці залишили свій одяг без нагляду поки купалися у ванні, позичених грошей.

На жаль не знайшлося еквіваленту для перекладу фрази *medium of hair*. Тому прийшлося опустити слово *medium* та перекласти фразу просто як ‘волосся’.

(42) *I feel that you fight your beauty and you often use the medium of hair to fight* (PT, URL) – Я відчуваю, що ви боретеся із красою та зазвичай використовуєте волосся для боротьби.

Отже, граматична трансформація є важливою, адже вона запобігає структурними відмінностями у мовах, знайти еквівалент для перекладу певних фраз, дати додаткової інформації або навпаки уникнути зайвої, або ж зробити речення емоційним.

3.3 Лексико-семантичні трансформації

Перелічені нижче перетворення були позначені як лексичні та семантичні, оскільки лексичні зміни часто викликані необхідністю адаптувати значення до семантичних особливостей цільової культури. Було використано такі трансформації при відтворенні епатажу на українську мову: диференціація, генералізація, конкретизація та модуляція.

Генералізація – це заміна слова з вузьким значенням на слово з більш

широким значенням.

Насправді генералізації було виявлено не так і багато. Всього пару прикладів з промов Дональда Трампа.

У прикладі, наведеному нижче, слово *folks* було перекладене на українську мову у більш загальне значення, а саме ‘люди’. Трамп використав це слово, щоб показати, що він близький з його народом, що він такий самий як і він.

(43) *Look at that face! Would anyone vote for that? Can you imagine that, the face of our next president? I mean, she's a woman, and I'm not supposed to say bad things, but really, folks, come on. Are we serious?* (PT, URL) – Подивіться на це обличчя! Хоч хтось проголосував би за нього? Ви можете собі це уявити, обличчя нашого наступного президента? Я маю на увазі, що вона жінка, і я не повинен говорити поганих речей, але, люди, насправді. Ми серйозно?

У наступному прикладі узагальнюється термін *convenience store*. Його можна перекласти просто як ‘магазин’. В даному випадку зовсім не потрібно наголошувати акцент на тому, який це магазин.

(85) *He walked into a convenience store and wildly fired his weapon* (PT, URL) – Він зайшов до магазину і жорстоко почав вистрілювати зі зброї.

Приклад генералізації також проглядається тоді, коли колишній президент погрожував терористам. Слово *forfeit* буде перекладеним як ‘втратити’. Хоча це слово перекладається як ‘компенсувати’.

(94) *Our message to terrorists is clear: You will never escape American justice. If you attack our citizens, you forfeit your life* (PT, URL) – Наше послання терористам чітке: ви ніколи не уникнете американського правосуддя. Якщо ви нападаєте на наших громадян, ви втратите своє життя.

Багато англійських слів не мають прямих еквівалентів в українській мові. У таких випадках словники надають ряд значень, які лише частково висвітлюють значення слова вихідної мови, і перекладачам доводиться вибирати один із варіантів, який найкраще відповідає контексту. У такому випадку використовується трансформація **диференціація**.

Під час перекладу промов Трампа був використаний даний тип

трансформації. Слово *leave* можна перекласти як ‘залишати’, ‘звільнити’ чи ‘скорочувати’. Найбільш влучний варіант був ‘скорочувати’.

(4) *Politicians prospered – but the jobs left, and the factories closed* (PT, URL) – Процвітали політики, але робочі місця скорочувалися і заводи закривалися.

У наступному прикладі слово *tax* може перекладатися як ‘внесок’, ‘розмір рахунку’ чи ‘податок’, але доречніше використати останній переклад.

(30) *What would you do with people who avoid tax? – I would kill them* (PT, URL) – Що б ви зробили з людьми, які ухиляються від податків? – Я би вбив їх.

(24) *I am sure Hillary is going to laugh quite a bit tonight, sometimes even at appropriate moments* (PT, URL) – Я запевняю, цього вечора Гіллари буде сміятися, але лише у відповідних моментах.

Є такий метод в промовах Дональда Трампа як тролінг. Метою цього власне примітивного методу є засмутити своїх опонентів, втерти їм носа. Не важливо, чи маєте ви на увазі те, що говорите насправді, важлива тільки можлива негативна реакція опонента. Часто, коли так званого «троля» просять пояснити свої слова, той відмовляється від розвитку умовиводу і закривається від діалогу. У даному випадку *appropriate moments* – ‘відповідні моменти’, де *appropriate* може перекладатися як ‘доречний’, ‘притаманний’, ‘належний’, ‘відповідний’, але був використаний лише один варіант перекладу ‘відповідний’.

У наступному прикладі слово *terrible* може перекладатися як ‘страшний’, ‘лячний’, ‘жахливий’, але його передали за допомогою слова ‘жахливий’

(26) *With women...they are not so terrible but they could do better* (PT, URL) – Жінки...вони не настільки жахливі, але могли б бути краще.

Під час політичної промови Трамп використав слово *beating* – ‘удар’, ‘коливання’, ‘перемога’ у переносному значенні як ‘перемога’. Диференціація використовується при переносному значенні лексичної одиниці.

(39) *I am looking forward to beating Hillary Clinton. I will enjoy this race* (PT, URL) – Я з нетерпінням чекаю на перемогу над Гіллари Клінтон. Мені подобаються ці перегони.

У реченні, яке аналізувалося раніше, також можна знайти диференціацію.

Слово *tub* має різні значення: ‘ванна’, ‘бочка’ або ‘кузов’. “Купатися у ванні грошей” звучить куди звучніше для українців.

(41) *Republicans left their clothes unguarded while they cavorted in a hot tub of borrowed cash* (PT, URL) – Республіканці залишили свій одяг без нагляду поки купалися у ванні, позичених грошей.

Слово *vile* прикладатиметься як ‘підлий’, ‘мерзенний’, ‘жахливий’, ‘грішний’. В даному випадку може підійти два прикметника ‘мерзенний’ та ‘жахливий’, однак найбільше підійшов перший варіант.

(86) *He hijacked a truck and smashed the vehicle, critically injuring innocent victims. One of the victims is a terrible, terrible situation. Died, 51-year-old American named Rocky Jones. Rocky was at a gas station when this vile criminal fired eight bullets at him from close range, murdering him in cold blood* (PT, URL) – Він викрав вантажівку і розбив транспортний засіб, критично поранивши невинних жертв. Яка жахлива, жахлива ситуація. Один з жертв 51-річний американець на ім'я Роккі Джонс. Роккі був на заправці, коли цей мерзенний злочинець випустив у нього вісім куль з близької відстані, холоднокрівно вбивши його.

Наступний випадок один з цікавих, адже Трамп використав неординарне слово *boom*. Воно має безліч значень та потребувало більше часу для підбору найадекватнішого перекладу. Його можна перекласти як ‘крик’, ‘швидкий підйом’, ‘ажіотаж’, ‘досягнення’ або ж ‘ріст популярності’. Насправді все залежить від того, що мав на увазі колишній президент. А отже потрібно знати увесь контекст. Насамперед в'ясимо хто такі ‘сині комірці’. ‘Синій комір’ – це особа робітничого класу, яка виконує фізичну працю. Їхня робота може включати як кваліфіковану або некваліфіковану робочу силу. Виходячи з контексту, Трамп мав на увазі ‘досягнення синіх комірців’.

(64) *This is a blue-collar boom* (PT, URL) – Це досягнення синіх комірців.

Конкретизація – це зміна слова з широким значенням на більш конкретне (вузьке) значенням. Вона протилежна диференціації.

Приклад конкретизації можна навести по промові Трампа, а саме у наступній фразі. Слово *enriched* переклалося на фразу ‘давали гроші’. За словами

Трампа, мається на увазі, що Америка збагачувала інші країни, а саме ‘давала гроші’ іншим країнам.

(12) *For many decades, we've enriched foreign industry at the expense of American industry, subsidized the armies of other countries while allowing for the very sad depletion of our military* (PT, URL) – Багато десятиліть ми давали гроші іноземним промисловостям, а не американцям, субсидії іншим країнам, дозволивши занепасти нашим військовим силам.

Змістовий розвиток це заміна в перекладні словникового еквіваленту з контекстуальним, які логічно поєднуються. Сюди можуть належати різні метафоричні та метонімічні зміни. Щоб передати той самий зміст за допомогою іншої мови, часто немає різниці, які форми слова виражають цей зміст. Таким чином, об'єкт може бути замінений його ознакою, процес – об'єктом, ознака – об'єктом або процесом тощо.

Сюди можна віднести два речення, у яких знаходиться метафора. У першому випадку він говорить, що багато сімей, які живуть у містах, живуть у злиднях і перебувають на межі виживання. Таким чином він хоче наголосити на байдужості попередньої влади до проблем у суспільстві. Метафора *trapped in poverty*, перекладається як ‘опинитися у злиднях’.

(57) *Mothers and children trapped in poverty in our inner cities* (PT, URL) – Матері та діти, що опинились у злиднях у наших найближчих містах.

У другому прикладі метафора *flush with cash* має негативний відтінок тому, що Д. Трамп зазначає, що хоча система освіти оплачується по-справжньому добре, вона не дає знань американській молоді. Система освіти не виконує своєї безпосередньої функції. Фраза *flush with cash* була перекладена як ‘повністю фінансується’.

(61) *An education system flush with cash but which leaves our young and beautiful students deprived of all knowledge* (PT, URL) – Система освіти повністю фінансується, але залишає наших молодих та красивих студентів необізнаними.

Антонімічний переклад – це заміна слова мови оригіналу на його протилежний відповідник у цільовій мові для вірної передачі змісту. Сюди

належать такі прийоми, як використання стверджувальної конструкції замість негативної або використання семантичних антонімів.

(23) *Nobody could be better or do better for women than Donald Trump.* (PT, URL) – Хто може буди краще за Трампа для жінок?

У цьому прикладі змінюється негативна форма *nobody* на позитивну ‘хто’.

Цілісне перетворення змінює внутрішню форму будь-якого сегмента тексту: починаючи зі слова, фрази і закінчуючи повним реченням. Вираження смислу сказаного в одній мові передається засобами іншої мови.

Насправді цілісного перетворення майже не виявилось при перекладі промов колишнього президента. У наступному прикладі потрібно було використати цю трансформацію, щоб уникнути набору слів та нісенітницю. У Трампа є одна звичка – розділяти речення на кілька маленьких речень, де може залишатися навіть просто одне слово. Цілісне перетворення було використати доцільніше всього.

(86) *He hijacked a truck and smashed the vehicle, critically injuring innocent victims. One of the victims is a terrible, terrible situation. Died, 51-year-old American named Rocky Jones. Rocky was at a gas station when this vile criminal fired eight bullets at him from close range, murdering him in cold blood* (PT, URL) – Він викрав вантажівку і розбив транспортний засіб, критично поранивши невинних жертв. Яка жахлива, жахлива ситуація. Один з жертв 51-річний американець на ім'я Роккі Джонс. Роккі був на заправці, коли цей мерзенний злочинець випустив у нього вісім куль з близької відстані, холоднокрівно вбивши його.

Видно, що у разі дослівного перекладу виходить набір слів. Тут також можна помітити трансформацію компенсація. Слово *died* компенсували словом ‘жертва’.

У наступних прикладах також, щоб передати увесь сенс цих речень, щоб вони були зрозумілими, використовується трансформація цілісне перетворення.

(48) *And, seriously, how did we end up with a president who sounds like Jar Jar Binks?* (PT, URL) – Чи то Джа Джа Бінкс різко став нашим президентом?

(66) *Justin, just give it a rest* (PT, URL) – Джастін, обережніше з цим.

Завдяки наближенню до оригіналу відбувається перетворення форми речення.

Якщо окремих елемент, який не відіграє ключової ролі в організації тексту, втрачається при перекладі, він може не мати значення для тексту в цілому, оскільки цей елемент розчинений у загальному контексті або замінений іншими елементами, які іноді відсутні у вихідному тексті. Тому компенсацію при перекладі слід розуміти як заміну неперекладного елемента джерела іншим елементом цільової мови відповідно до загального уявлення про вихідний текст і на місці, що відповідає правилам цільового тексту. Такий вид перекладу називають **компенсацією**.

Дональд Трамп вміло відчуває настрій аудиторії і підлаштовує тон своїх промов. Тому в нього виходить відповідати поточному стану речей. Сорок п'ятий президент США застосовує три методи емоційного впливу. Вони дозволяють йому захиститися від критики та можливих наслідків через руйнування рівня довіри до ЗМІ.

Трамп розпочав свої нападки на ЗМІ із заявою про намір балотуватися у президенти. Однак апогеєм ця постійна атака на новинні організації досягла з 69 початком його президентського терміну.

Та ж сама риторика відбувається зараз в США: з вуст президента, його команди, та однієї із новинних організацій «Fox News», будь-яка правдива новина, що йде в розрив із їхньою уявою про стан речей називається *fake news* або неправдиві, невірні новини. Новинні організації теж отримують ярлики 'невдахи' або 'некомпетентних'. Керуючись подібною логікою, Трамп назвав кількість публіки, що зібралася на його інавгурацію, найбільшою за всю історію США, що, звісно, не було правдою. Коли на той час прес-секретарю Трампа Шону Спайсеру вказали на невірність даної президентом інформації, той лише відмахнувся, назвавши її *alternative facts* або 'альтернативними фактами'.

Нещодавно в інтерв'ю TSN Трамп заявив, що саме він винайшов термін *fake news*, що теж не є правдою.

(21) *The media is really the word, I think, one of the greatest of all time I've*

come up with is fake. I guess people have used it perhaps over the years, but I haven't really noticed it (PT, URL) – Я вважаю, що ЗМІ – це одне з найвеличніших слів, яке я сам і створив – неправдиві. Можливо, люди і використовували раніше це слово, але я цього не помітив.

При перекладі була використана конкретизація *one of the greatest of all time* – ‘одне із найвеличніших’ та транспозиція *the media is really the word, I think* – ‘Я вважаю, що ЗМІ’.

Якщо перекладач не може відтворити метафору близько до тексту, то він застосовує метафори, які притаманні цільовій мові, та які не порушують передачу змісти. Або ж вони компенсуються окремими словами и виразами.

(35) *No matter what happens to America, she will always rebound with the most powerfully staged photo-ops in the world* (PT, URL) – Незалежно від того, що трапиться з Америкою, вона завжди реабілітується завдяки своїм спектаклям.

(84) *Well, you're right about Islamophobia* (PT, URL) – Так, ви маєте рацію щодо побоювань мусульман.

У цьому прикладі описали слово *Islamophobia* – ‘побоювання мусульман’, щоб правильно передати це значення.

Дуже часто компенсацію застосовують, коли потрібно перекладачам перекласти епатажні висловлювання колишнього президента Дональда Трампа. Це наглядно можна показати в наступних прикладах. У своєму Твіттері Трамп спеціально зробив помилку в слові, аби негативно та зневажливо висловитися про пресу. Слово *covfefe* було вирішено перекласти ‘висвітлення’.

(16) *Despite the constant negative press covfefe* (PT, URL) – Не дивлячись на постійне негативне висвітлення у пресі.

В наступному прикладі Трамп вжив нецензурну лексику. В пресі, звичайно, не можна вживати таку лексику. Тому перекладачам постає важка місія – адекватно перекласти фразу епатажного Дональда Трампа. Слово *The Dems* можна легко змінити на те сово, яке він мав на увазі – ‘демократи’.

(38) *The Dems are getting another beauty to join their group. Bill de Blasio considered the worst mayor in the US* (PT, URL) – Ще одного «красунчика»

демократи долучили до своєї компанії. Біл Де Блазіо – найгірший мер.

Іноді буває, ще неможливо зробити дослівний переклад. Значення вийде зовсім іншим. *Left behind* у наступному випадку буде перекладатися як ‘втратити роботу’. Варіант перекладу ‘залишитися позаду’ зовсім не підходить за змістом.

(58) *One by one, the factories shuttered and left our shores with not even a thought about the millions and millions of American workers that were left behind* (PT, URL) – Один за одним заводи закривалися, та ніхто навіть не замислювався про мільйони та мільйони американських робітників, які втратили роботу.

У наступному прикладі потрібно було знайти еквівалент до слова *cookie*, адже українці не зрозуміють вираз ‘міцне печиво’. За допомогою трансформації компенсація вдалося знайти еквівалент до цієї фрази.

(28) *Tough cookie* (PT, URL) – Міцний горішок.

Знову ж таки, повертаючись до одного з аналізованих речень, була знайдена трансформація компенсація.

(44) *But look we have people coming into our country that are looking to do tremendous harm* (PT, URL) – Але в нашу країну приїжджають люди, що хочуть нанести величезну шкоду.

Фразове дієслово *look to* – ‘слідкувати за’, ‘вказувати на’ переклали як ‘хочуть’.

(33) *It is great to be here with a thousand wonderful people or as I call it “a small intimate dinner with some friends” or as Hilary calls it “her largest crowd of the season”* (PT, URL) – Так чудово бути разом із тисячею чудових людей. Я називаю це «невеличкий обід у колі друзів», а Гілларі називає це «найбільший натовп за весь її рік».

В даному прикладі була компенсована фраза *of the season* тому, що даний термін не є притаманним для даної галузі.

Наступний термін також не притаманний для політичної галузі, адже слово *pussies* – вульгаризм. Такі слова повинні компенсуватися нейтральними, формальними словами.

(36) *There are so many pussies around presidential campaign on both sides that*

I prefer not to comment on this (PT, URL) – У передвиборній боротьбі стільки слабаків, що я не маю бажання це коментувати.

Транслітерація - це процес перенесення слова з алфавіту однієї мови в алфавіт іншої мови. Він змінює букви з алфавіту мови оригіналу на схожі за звучанням літери в алфавіті цільової мови. Транслітерація використовується при перекладі власних назв, установ, посад та ін. Це можна прослідкувати у наступних висловлюваннях Трампа.

В даному випадку транслітерували ім'я мера.

(38) *The Dems are getting another beauty to join their group. Bill de Blasio considered the worst mayor in the US.* (PT, URL) – Ще одного «красунчика» демократи долучили до своєї компанії. Біл Де Блазіо – найгірший мер.

Калькування – це вид мовного запозичення, утворення нового фразеологізму, слова або нового значення слова через буквальний переклад відповідного іншомовного елемента. Це слово походить від французького слова “копія”. Калькування використовується у наступних прикладах:

(32) *The old wine in a shiny new bottle* (PT, URL) – Старе вино у блискучій новій пляшці.

Калькування може передаватися при передачі метафоричних виразів. Це відбувається у тому випадку, коли фраза може досягти того самого ефекту в українській культурі

Отже, лексико-семантичні трансформації використовуються для того, щоб передати висловлювання, які потребують найменших перетворень та є зрозумілими в культурі цільової мови. Їхні граматичні структури співпадають що в англійській, що в українській мовах. Вони слугують для адаптування фраз до мови цільової культури, заміни непідходящого слова, або ж заміна слова на його протилежний відповідник у цільовій мові для вірної передачі змісту.

Висновки до розділу 3

В даному розділі було проведено глибокий перекладацький аналіз. Були

використані різні трансформації в промовах колишнього президента США Дональда Трампа. Класифікація даних трансформацій була взята з посібника Максимова С.Є. “Практичний курс перекладу” та класифікуються на граматичні та лексико-семантичні. Насправді переклад епатажних висловлювань важка робота перекладача, адже за цими словами завжди прихований підтекст, який і потрібно передати з мови оригіналу на перекладну мову.

Під час дослідження промов Д. Трампа було виявлено такі граматичні трансформації: транспозицію, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної форми, члена речення), додавання та вилучення/пропущення слів. Перекладаючи епатажні висловлювання Трампа, переважна більшість трансформацій використовувалася для того, щоб компенсувати структурні відмінності у мовах, для компенсації семантичних або граматичних втрат, щоб зробити висловлювання більш експресивним, для уникнення зайвої інформації, тавтології тощо.

Серед лексико-семантичних трансформацій в промовах було виявлено генералізація, синонімічне розрізнення (диференціація), конкретизація, змістовий розвиток, антонімічний переклад, транспозиція, транслітерація та цілісне перетворення. Ці трансформації використовуються для того, щоб адаптувати значення фрази чи слів до семантичних особливостей цільової культури, щоб обрати той варіант перекладу, який найкраще підходить до контексту, уникнути дослівного перекладу, в якій може йтися нісенітниця або ж замінити слово, яке зовсім не підходить по контексту, або не прийнято його вживати в політичному дискурсі.

Отже, переклад – це виклик для перекладача через складний комплексний характер трансформацій. Завдяки їх комплексному використанню можна досягти адекватного перекладу.

ВИСНОВКИ

Вивчаючи мовні засоби такого феномену, як епатажу та його перекладознавчі аспекти (на матеріалах публічних промов колишнього президента Дональда Трампа) можна зробити висновок, що епатаж – умисний вчинок, який викликає подив, або навіть шок у людей тому, що такі вчинки не є прийнятними на публіці та ставлять себе на протигагу моральним нормам. Він використовується для привернення уваги та досягнення певних цілей, тому цей феномен може проявлятися у різних сферах життя, та особливу роль відіграє у політиці після виходу на арену такого політичного діяча як Дональд Трамп.

Найбільш поширеною проблемою відтворення епатажу в перекладі є невідповідність вираження його у різних культурах, адже він може бути різним за низкою характеристик таких, як: зміст, форма, функції та ін. Існує два види перекладу цього феномену: насамперед потрібно розпізнати епатаж у промові, а потім вже його коректно інтерпретувати. Саме через пряме значення епатажних висловлювань і виникають труднощі при перекладанні, навіть, у професіоналів.

У політичному дискурсі охоплюється взаємодія між мовцем та слухачем у політичній сфері, політичними текстами, намірами мовця, впливом на слухача тощо. Особливість політичного дискурсу у тому, що політик намагається приховати свою ціль, використовуючи різні мовні засоби. Трамп в свою чергу використовує ці мовні засоби для вираження епатажу.

Говорячи про мовні засоби, було виявлено, що Трамп використовував такі мовні засоби як лексичні, граматичні та стилістичні. Усі вони підкреслюють індивідуальність мовця.

Використання таких лексичних засобів як політична термінологія, емоційно-забарвлена лексика, позитивно- та негативно-забарвлена лексика, фразові дієслова, візуальні предикати та вульгаризми допомагало створити атмосферу, яка тримала слухачів у напруженні та навіть викликала у них шок. Лексичні засоби відіграють велику роль у створення епатажу, адже щоб здивувати публіку, привернути на себе увагу, потрібно ретельно обирати слова,

адже є слова, які заборонено вживати на публіці. Важливо не заходити занадто далеко.

Такі граматичні засоби, як спрощений синтаксис, займенники першої особи множини, вищий та найвищий ступені порівняння прикметників, окличні та питальні речення, наказовий спосіб та модальні дієслова також важливі для створення епатажу. Вони можуть допомогти стати ближче до свого народу, справити враження на слухачів або ж дискредитувати свого опонента.

Стилістичні засоби, а саме метафора, метонімія, порівняння, епітети, гіперболізація та повторення, роблять промову президента особливою, індивідуальною, неповторною.

Сорок п'ятий президент поєднує усі ці мовні засоби для отримання бажаного результату та досягнення своїх цілей. За допомогою засобів та своєї харизми він викликає ажіотаж у слухачів та часто знаходиться на вершині рейтингів.

У процесі перекладу епатажу виникає проблема складності перекладу даного феномену. Перекладачами застосовуються чимало трансформацій для адекватного перекладу. Не завжди можна дослівно перекласти фразу, не втративши того смислу, який хотів передати мовець. Тому перекладачеві доводиться досліджувати глибинний зміст політичного дискурсу, щоб обрати відповідний цікавий еквівалент для передачі повного змісту висловлювання.

У даній роботі були використані різні граматичні та лексико-семантичні трансформації, які допомогли передати зміст промов Дональда Трампа. Кожна трансформація слугує для своєї конкретної цілі. Щоб передати дані цілі, потрібно шукати еквіваленти в мові перекладу.

Під час дослідження промов Д. Трампа було виявлено такі граматичні трансформації: транспозицію, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної форми, члена речення), додавання та вилучення/пропущення слів.

Серед лексико-семантичних трансформацій в промовах було виявлено генералізація, синонімічне розрізнення (диференціація), конкретизація, змістовий розвиток, антонімічний переклад, транспозиція, транслітерація та

цілісне перетворення.

Більшість цих трансформацій використовувалися для того, щоб компенсувати відмінності у мовах, семантичні або граматичні втрати, зробити висловлювання більш емоційним, для уникнення зайвої інформації, або навпаки додання додаткової, адаптувати значення до семантичних особливостей цільової культури, обрати той варіант перекладу, який найкраще підходить до контексту, уникнути дослівного перекладу, в якій може йтися нісенітниця або ж замінити слово, яке зовсім не підходить по контексту, або не прийнято його вживати в політичному дискурсі.

Отже епатаж передбачає розрив або невідповідність між тим, що мовець стверджує або ж навпаки занадто пряме висловлювання, яке не дуже коректно сприймається слухачами. Вивчення та переклад цього явища вимагає комплексного підходу. Сорок п'ятий президент США дозволяє собі епатажні текстові висловлювання, які ставлять у скрутне становище перекладачів, які намагаються перекласти його промови згідно правовим та соціальним нормам. Тому переклад його промов – це виклик для перекладача через складний комплексний характер трансформацій. Завдяки їх комплексному використанню можна досягти адекватного перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Абельмас, Н.В. Универсальный справочник по Паблик Рилейшнз / Н.В. Абельмас. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 95 с.
2. Атьман О. В. Вербализация стратегии самопрезентации в президентских предвыборных теледебатах как агональном жанре политического дискурса США. О. В. Атьман. Политическая лингвистика: научный журнал. Екатеринбург, 2011. Вып.1 (35). С. 96—103.
3. Балахтар В. В., Балахтар К. С. Адекватність та еквівалентність перекладу. URL: <http://www.confcontact.com/20110531/fk-balahtar.htm>
4. Бровченко Т. О. Тональний контур семантичного центру висловлювання в англійській та українській мовах. Т.О. Бровченко. Нариси з контрактивної лінгвістики : збірник наукових праць. К. : Наукова думка, 1979. С. 86–92.
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л. С. Бархударов. – М. : Междунар. Отношения, 1975. – 239 с.
6. Бутова І. Гендерна складова у політичному дискурсі США та України. І. Бутова. Наукові виклади. 2012. №1. С. 61-62.
7. Водак Р. Язык. Дискурс. Политика. Волгоград: Перемена, 1997. 139с.
8. Волощук І. П. Професійний розвиток особистості в системі її ціннісних орієнтацій. І. П. Волощук. Режим доступу : http://novyn.kpi.ua/20071/04_Voloschuk.pdf
9. Волощук І. П. Професійний розвиток особистості в системі її ціннісних орієнтацій. І. П. Волощук. Режим доступу : http://novyn.kpi.ua/20071/04_Voloschuk.pdf
10. Гаврилова М.В. Лингвистический анализ политического дискурса. URL: <http://www.polytanalysis.narod.ru/gavrilova3.html-60k>
11. Галлін Д. С. Манчіні П. Сучасні медіасистеми три моделі відносин ЗМІ та політики/ переклад з англ. О. Насика. – К: Наука, 2008. – 320 с.
12. Голубовська І.О. Антропологізм у мовознавстві та викладанні

іноземних мов. І. О. Голубовська. Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження та перспективи. Редкол.: В.В. Акуленко (голов. ред.) та ін. К.: Логос. 2006. С. 33-39.

13. Горностаева А.А. Иронические метафоры в политическом дискурсе. А. А. Горностаева. Вестник РУДН. 2018. Т.22. №1. С. 108–125.

14. Горностаева А.А. Ирония в политическом дискурсе: агрессия или развлечение? А. А. Горностаева. Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Лингвистика. 2014. №3. С. 64–74.

15. Демьянков В.З. Политический дискурс как предмет политической филологии. В.З. Демьянков. Политическая наука. Политический дискурс: история и современные исследования. М. : ИНИОН РАН, 2002. № 3. – С.32–43.

16. Джей Джи, Що таке епатажність? URL:
<https://dovidka.biz.ua/shho-take-epatazhnist>

17. Дубских А.И., Тактика эпатирования как инструмент провокационной саморекламы в «звездных» интервью; Вестник ЮУрГУ, № 25, 2012; 109-112 ст.

18. Жирова И.Г., Епифанцева Н.Г. Ирония – «ключевое слово» в британской и французской языковых культурах. Ученые записки национального общества прикладной лингвистики. 2018. № 2 (22). С.77–98.

19. Зеленская Ю. Эпатаж как инструмент PR. URL:
<https://psycho.ru/library/184>

20. Каримова Б.С. Жанровое пространство политического дискурса. Вестник КазНУ им. альФараби. Серия филологическая. Алматы, 2006. № 2 (92). С. 37–41.

21. Кауфова И. Б. Анализ просодических характеристик синтагм с незавершенностью в политическом дискурсе. Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов: Грамота, 2015. № 2 (44). Ч.2. С. 96- 101.

22. Кауфова Л. А. Лингвистические особенности британского политического дискурса. Университетские чтения 2015. Материалы научно-методических чтений ПГЛУ. Пятигорск: ПГЛУ, 2015. Ч. II. С. 106-110.

23. Кауфова Л. А. Особенности когнитивного подхода к анализу британского политического дискурса. Университетские чтения. 2016. Материалы научно-методических чтений ПГЛУ. Пятигорск: ПГЛУ, 2016. С. 104-110.
24. Коваленко Б. О. Стилiстично знижена лексика в мовi сучасної української публіцистики / Б. О. Коваленко. – Кам'янець-Подiл., 2010. – 159 с.
25. Коваль А.П. Практична стилістика української мови / А.П. Коваль. – К.:Вища школа, 1985. – 352 с.
26. Комиссаров В. Н. Теория перевода [Текст] / В. Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 250 с. Лингвистические аспекты теории перевода (хрестоматия). – Ереван : Лингва, 2007. – 307 с.
27. Кромптон А. Мастерская рекламного текста. 2-е изд.: Пер. с англ. М.: Довгань, 1998.
28. Кузьмина С. В. Политический дискурс как неотъемлемая часть политической коммуникации. С. В. Кузьмина. Известия Саратовского ун-та. 2011. Вып.2 (124). С. 54–56.
29. Курганова Е.Б. Игровой аспект в современном рекламном тексте: Учеб. пособие. Воронеж, 2004.
30. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем. Теория метафоры. М.: Прогресс, 1990. С. 387–415.
31. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу. Нав. пос. 111-117 ст.
32. Марія, Епатаж що це таке? URL: <https://pyrogiv.kiev.ua/epatazh-shho-ce-take/>
33. Мацько Л. І. Лінгвістична риторика. Наука і сучасність: Зб. наук. праць. Л. І. Мацько. Ч.4. К.: Логос, 1999. С. 3-16.
34. Михалева О.Л. Политический дискурс: способы реализации агональности. URL: <http://www.rus-lang.com/nir/conference/-14k>
35. Мяслик К.И. Роль эпатажа и техники примитива как метода аттракции и имиджологии в современном политическом дискурсе. Дис. Мiнск. 343-348 ст.
36. Ноблок Н. Л. Авторские стратегии в англоязычном политическом

дискурсе (на материале теледебатов Дж. Буша – Дж. Керри): дисс. к. филол. н. Тамбов, 2007. 177 с.

37. Ольшанский Д. В. Политический ПР. — СПб. : Питер, 2003.

38. Паршин А. Теория и практика перевода. URL: http://teneta.ru/rus/prevd/parshinand_teoria-praktika-perevoda/htm

39. Пашутин С.Б. Непристойность и скарбезность в маркетинговых коммуникациях // Маркетинг в России и за рубежом. 2007. № 2. С. 70–79.

40. Рогалева Е.А. Эпатаж в XX веке: теория игры в анализе эпатажа // Вестник Самарского государственного университета. Социология, 2001. № 3. С. 37–39.

41. Рубцова Н.В. Эпатажная реклама как нестандартный инструмент коммуникаций в условиях финансового кризиса, или PR во время чумы // Маркетинговые коммуникации. 2009. № 2. С. 78–88.

42. Руженцева, Н.Б. Имиджевое интервью-перформанс В. Жириновского: смена масок, эпатаж, технология примитива / Н.Б. Руженцева // Политическая лингвистика: научный журнал. – Екатеринбург, 2015. – № 3. – С. 50–56.

43. Самойлова І. В. Лексичні особливості політичних промов. І. В. Самойлова. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. 2016. Кн. 1. С. 125–138.

44. Серебровская О. Эпатаж; URL: <https://olga-srb.livejournal.com/365287.html>

45. Синеокая Н.А. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛИТИЧЕСКОГО ДИСКУРСА // Современные проблемы науки и образования. – 2012. – № 6. ; URL: <https://science-education.ru/ru/article/view?id=7695>

46. Стернин И.А. Введение в речевое воздействие. Воронеж: Истоки, 2001. С. 139.

47. Фролова І.Є. Вербалізація конфлікту у дискурсі. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Під загальн. ред. Шевченко І.С.: Монографія. Харків: Константа, 2005. С. 237–262.

48. Хейзинга Йохан. Homo ludens. Человек играющий. СПб.: Азбука-классика, 2007. С. 56
49. Чепелева Н. В. Вплив процесів розуміння та інтерпретації особистого досвіду на розвиток ідентичності особистості / Н. В. Чепелева // Психологопедагогічні засади розвитку особистості в освітньому просторі : мат. методол. семінару АПН України, 19 берез. 2008 р. / АПН України, Від-ня психології, вік. фізіології та дефектології, Від-ня теорії та історії педагогіки, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. – Київ, 2008. –С. 110–117.
50. Чудинов А.П. Политическая лингвистика. М.: Флинта: Наука, 2007. 256 с.
51. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. – М.: Наука, 1988. – 215 с.
52. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: монография. М.: Гнозис, 2003. 326 с.
53. Шилихина К.М. Ирония в политическом диалоге. Политическая лингвистика. 2011. № 4(38). С. 177–182.
54. Шилихина К.М. Современные теории вербальной иронии: основные проблемы. Язык, коммуникация и социальная среда. Выпуск 6. Воронеж, ВГУ, 2008. С. 24–32.
55. Bilig M. Laughter and ridicule. Towards a social critique of humour. Nottingham Trent University, Sage Publications, UK, 2005. 273 p.
56. Trump D. The First Debate transcript. https://www.washingtonpost.com/news/thewatch/wp/2016/09/26/the-first-trump-clinton-presidential-debate-transcript-annotated/?utm_term=.3bcb8204b2a9
57. Dijk T. A. van. Principles of Critical Discourse Analysis. Discourse & Society. 1993. N. 4(2). P. 249-283.
58. Fialkova L., Yelenevskaya M. In Search of the Self: Reconciling the Past and the present in Immigrants' Experience. Tartu ELM Scholarly Press, 2013. 282 p.
59. Fitzwater M. I do not think there is a quick fix. Civility in Presidential Election Discourse. Rindge, New Hampshire: Franklin Pierce University, 2016, P. 67.

60. Halliday M.A.K. Halliday's Introduction to Functional Grammar. L.: Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 786 p.
61. Hofstede G. Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context//Online Readings in Psychology and Culture, 2(1), 2011 <http://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1014&context=orpc>
62. Lewis P. Cracking up. American humour in a time of conflict. The University of Chicago Press, 2006. 277 p
63. Locker K.O. Business and Administrative Communication. Chicago: Irwin Inc., 1995. 688 p.
64. McKeever, K. Words Matter: The Why, When, and Where of Civil Discourse. Civility in Presidential election Discourse. Rindge, New Hampshire: Franklin Pierce University, 2016, P. 3-4
65. Medvid O. M., Khodtseva A. O., Diachenko I. O. Linhvoprahamatychni osoblyvosti perekladu biznes- ta viiskovoi terminolohii u politychnykh promovakh / O. M. Medvid // Zhurnal «Filolohichni traktaty» Sumskoho derzhavnoho universytetu. – Sumy. – 2017. – Tom 9, № 2. – S. 62-68.
66. Rieke R.D. Sillars M.O. Argumentation and critical decision making. Longman, 1997. 318 p.
67. Shevchenko Y. S. Hermenevtycheskyi aspekt perevoda kak vtorychnoi metakommunikatsyy / Y. S. Shevchenko // Visnyk KhNU im. V. N. Karazina. – Kharkiv : Konstanta, 2003. – Vyp. 609. – S. 7–11.
68. Stuckey, M. E. 1990. Playing the game: the presidential rhetoric of Ronald Reagan. New York: Praeger.
69. Teun A. van Dijk, What is Political Discourse Analysis? Universiteit van Amsterdam, P. 52
70. Williams, J., ed. 1995. PC Wars. Politics and Theory in the academy. New York: Routledge. Wilson, J. 1990. Politically speaking. Cambridge: Blackwell.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(BBE) – Вікіпедії — вільної енциклопедії

(MWOL) – Merriam-Webster OnLine, URL:

<https://www.merriam-webster.com/dictionary>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

(PT) – President Trump. 45th President of the United States of America,

@realDonaldTrump. Tweets archived: URL: <https://twitter.com/potus>

ДОДАТОК

Епатажні висловлювання Дональда Трампа та його відтворення в українському перекладі

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|----|---|---|
| 1. | <p><i>Today's <u>ceremony</u>, however, has very special meaning, because today we are not merely <u>transferring power</u> from one <u>Administration</u> to another, or from one <u>party</u> to another – but we are <u>transferring power</u> from Washington, D.C. and giving it back to you, the American People. (PT, URL)</i></p> | <p>Сьогоднішня церемонія має дуже особливе значення, бо сьогодні ми не просто передаємо владу від однієї адміністрації іншій або від однієї партії іншій, а ми передаємо владу з Вашингтону, округ Колумбія, і повертаємо її вам, народу. (Переклад наш – М.П.)</p> |
| 2. | <p><i>For too long, a small group in our nation's Capital has <u>reaped the rewards</u> of government while the people have borne the cost. (PT, URL)</i></p> | <p>Дуже довго невелика група у столиці насолоджувалася усіма бонусами, а люди платили за це ціну.</p> |
| 3. | <p><i>Washington flourished – but the people did not share in its wealth. (PT, URL)</i></p> | <p>Вашингтон розквітав, але не ділився з народом своїми багатствами.</p> |
| 4. | <p><i><u>Politicians prospered</u> – but the jobs <u>left</u>, and the factories closed. (PT, URL)</i></p> | <p><u>Процвітали політики</u>, але робочі місця <u>скорочувалися</u> і заводи закривалися.</p> |
| 5. | <p><i>The establishment protected itself, but not the citizens of our country. (PT, URL)</i></p> | <p>Вищі класи захищали себе, а не громадян нашої країни.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|--|
| 6. | <i>Their victories have not been your victories; their triumphs have not been your triumphs. (PT, URL)</i> | І їхні перемоги не були вашими перемогами, їхні тріумфи не були вашими. |
| 7. | <i>And while they celebrated in our nation's Capital, there was little to celebrate for struggling families all across our land. (PT, URL)</i> | І поки вони святкували тут, у столиці, вам мало що було святкувати, усім сім'ям, що страждали по цій країні. |
| 8. | <i>The forgotten men and women of our country will be forgotten no longer. (PT, URL)</i> | Забуті жінки і чоловіки нашої країни не будуть більше забутими. |
| 9. | <i>Rusted-out factories scattered like tombstones across the landscape of our nation. (PT, URL)</i> | Заводи проржавілі, і вони нагадують нам могильні камені. |
| 10. | <i>The crime and gangs and drugs that have stolen too many lives and robbed our country of so much unrealized potential. (PT, URL)</i> | Злочинність, банди і наркотики забрали багато життів і пограбували нашу країну. |
| 11. | <i>This American carnage stops right here and stops right now. (PT, URL)</i> | Ця американська різня припиниться прямо тут і прямо зараз. |
| 12. | <i>For many decades, we've <u>enriched</u> foreign industry at the expense of American industry, <u>subsidized</u> the <u>armies</u> of other countries while allowing for the very sad <u>depletion</u> of our military. (PT, URL)</i> | Багато десятиліть ми <u>давали гроші</u> іноземним промисловостям, а не американцям, субсидії іншим країнам, дозволивши <u>занепасти</u> нашим військовим силам. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|---|
| 13. | <i>We've defended other nation's borders while <u>refusing</u> to defend our ow.</i> (PT, URL) | Ми захищали кордони інших країн і не захищали свій власний кордон. |
| 14. | <i>And spent trillions of dollars overseas while America's infrastructure has fallen into disrepair and decay.</i> (PT, URL) | Ми витратили трильйони доларів за кордон у той час, коли інфраструктура Америки розпадається на частини. |
| 15. | <i>I love the poorly educated.</i> (PT, URL) | Я люблю малоосвічених <u>людей</u> . |
| 16. | <i>Despite the constant negative press <u>covfefe</u>.</i> (PT, URL) | Не дивлячись на постійне негативне <u>висвітлення</u> у пресі. |
| 17. | <i>Such a nasty woman.</i> (PT, URL) | Яка огидна жінка. |
| 18. | <i>In such good physical shape!</i> (PT, URL) | Ви в такій хорошій формі. |
| 19. | <i>Grab them by the pussy. You can do anything.</i> (PT, URL) | Дотикаються до інтимних місць. |
| 20. | <i><u>But look we have people coming into our country that are looking to do tremendous harm.</u></i> (PT, URL) | <u>Але в нашу країни приїжджають люди, що хочуть</u> нанести величезну шкоду. |
| 21. | <i><u>The media is really the word, I think, one of the greatest of all time</u> I've come up with is fake. I guess people have used it perhaps over the years, but I haven't really noticed it.</i> (PT, URL) | <u>Я вважаю, що ЗМІ – це одне з найвеличніших слів</u> , яке я сам і створив – неправдиві. Можливо, люди і використовували раніше це слово, але я цього не помітив. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 22. | <i>You gonna have more World Trade Centers, it's gonna get worse and worse, folks.</i> (PT, URL) | Трапиться ще одне 11 вересня, і, люди, поточна ситуація тільки погіршиться. |
| 23. | <i>Nobody could be better or do better for women than Donald Trump?</i> (PT, URL) | Хто може буди краще за Трамп для жінок? |
| 24. | <i>I am sure Hillary is going to laugh quite a bit tonight, sometimes even at appropriate moments.</i> | Я запевняю, цього вечора Хіларі буде сміятися, але лише у відповідних моментах. |
| 25. | <i>With men I am doing great – I am just killing everybody.</i> (PT, URL) | З чоловіками ще краще – я би просто вбив кожного. |
| 26. | <i>With women...they are not so terrible but they could do better.</i> (PT, URL) | Жінки...вони не настільки жахливі, але могли б бути краще. |
| 27. | <i>Joe Biden brought donuts for the government employees. That is very nice. A donut and Joe Biden are very different, of course. One's a thing that Hilary Clinton's going to eat for breakfast – and the other is a doughnut.</i> (PT, URL) | Джо Байден приніс пончики для держслужбовців. Як мило. Пончик та пончики – дуже різні речі. Одна з них – це та, що Гіларі з'їсть на сніданок. Та драга – пончик. |
| 28. | <i>Tough cookie.</i> (PT, URL) | <u>Міцний горішок.</u> |
| 29. | <i>A person works hard for decades, spending little to save money for retirement. The week before retiring, the person unexpectedly has a <u>massive</u> heart attack and dies.</i> (PT, URL) | Людина наполегливо працює десятки років та мало витрачає, щоб заощадити на пенсію. За тиждень до відставки у людини несподівано трапляється серцевий напад та вона помирає. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 30. | <i>What would you do with people who avoid <u>tax</u>? – I would kill them.</i> (PT, URL) | Що б ви зробили з людьми, які ухиляються від <u>податків</u> ? – Я би вбив їх. |
| 31. | <i>They say I have the most loyal people. Did you ever see that? Where I could stand in the middle of Fifth Avenue and shoot somebody and I wouldn't lose any voters? It's incredible!</i> (PT, URL) | Кажуть в мене найбільш лояльні люди. Чи ви бачили це? Чи то я можу посеред П'ятого Авеню когось застрелити та при тому не втратити жодного голосу? Неймовірно! |
| 32. | <i>The old wine in a shiny new bottle.</i> (PT, URL) | Старе вино у блискучій новій пляшці. |
| 33. | <i>It is great to be here with a thousand wonderful people or as I call it “a small <u>intimate</u> dinner with some friends” or as Hilary calls it “her largest crowd <u>of the season</u>”.</i> (PT, URL) | Так чудово бути разом із тисячею чудових людей. Я називаю це “невеличкий обід у колі друзів”, а Гілларі називає це “найбільший натовп <u>за весь її рік</u> ”. |
| 34. | <i>You have to look at the skyline of London with the Shard poking through like a gigantic cocktail stick through some super colossal pickled onion to see the extent of Arab investment.</i> (PT, URL) | Вам слід поглянути на горизонт Лондона де пробивається «Скалка» схожий на гігантську коктейльну паличку, що стирчить наче з маринованої цибулі дуже великого розміру, щоб побачити масштаби арабських інвестицій. |
| 35. | <i>No matter what happens to America, she will always rebound with <u>the most powerfully staged photo-ops in the world</u>.</i> (PT, URL) | Незалежно від того, що трапиться з Америкою, вона завжди реабілітується <u>завдяки своїм спектаклям</u> . |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|---|
| 36. | <i><u>There are so many pussies around presidential campaign on both sides that I prefer not to comment on this.</u></i> (PT, URL) | У <u>передвиборній боротьбі</u> <u>стільки слабаків</u> , що я не маю бажання це коментувати. |
| 37. | <i>If I had to name my greatest strength, I guess it would be my humility. Greatest weakness, it's possible that I'm a little too awesome.</i> (PT, URL) | Якщо мені потрібно було б назвати свою найбільшу силу, гадаю, - моя скромність. Найбільшою слабкістю, зо я занадто гарний. |
| 38. | <i><u>The Dems are getting another beauty to join their group. Bill de Blasio considered the worst mayor in the US.</u></i> (PT, URL) | Ще одного «красунчика» <u>демократи</u> долучили до своєї компанії. Біл Де Блазіо – найгірший мер. |
| 39. | <i>I am looking forward to beating Hillary Clinton. I will enjoy this race.</i> (PT, URL) | Я з нетерпінням чекаю на перемогу над Хіларі Клінтон. Мені подобаються ці перегони. |
| 40. | <i>He's like a guy who gets caught on camera robbing a liquor store and says, "<u>That's not me, but whoever it is very handsome</u>".</i> (PT, URL) | Він схожий на хлопця, що потрапив під камери, грабуючого винний магазин, та каже: « <u>Яким би красенем я не був – це не я!</u> » |
| 41. | <i>Republicans left their clothes unguarded while they cavorted in a <u>hot tub of borrowed cash.</u></i> (PT, URL) | Республіканці залишили свій одяг без нагляду поки купалися у <u>ванні</u> , позичених грошей. |
| 42. | <i>I feel that you fight your beauty and you often use the <u>medium of hair to fight.</u></i> (PT, URL) | Я відчуваю, що ви боретесь із красою та зазвичай використовуєте волосся для <u>боротьби</u> . |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|--|
| 43. | <i>Look at that face! Would anyone vote for that? Can you imagine that, the face of our next president? I mean, she's a woman, and I'm not supposed to say bad things, but really, <u>folks</u>, come on. Are we serious?</i> (PT, URL) | Подивіться на це обличчя! Хоч хтось проголосував би за нього? Ви можете собі це уявити, обличчя нашого наступного президента? Я маю на увазі, що вона жінка, і я не повинен говорити поганих речей, але, <u>люди</u> , насправді. Ми серйозно? |
| 44. | <i>She gets out and she starts asking me all sorts of ridiculous questions. You could see there was blood coming out of her eyes, blood coming out of her wherever.</i> (PT, URL) | Вона виходить і починає задавати мені всілякі смішні запитання. Ви могли помітити, як кров виходила з її очей, кров виходила з неї скрізь. |
| 45. | <i>She does have a very nice figure. I've said if Ivanka weren't my daughter, perhaps I'd be dating her.</i> (PT, URL) | У неї <u>справді</u> дуже гарна фігура. Я би сказав, що якби Іванка не була моєю дочкою, можливо, я б з нею зустрічався. |
| 46. | <i>I'd like to punch him in the face, I tell ya.</i> (PT, URL) | Я б хотів вдарити його в обличчя, кажу тобі. |
| 47. | <i>I have black guys counting my money. ... I hate it. The only guys I want counting my money are short guys <u>that wear yarmulkes all day.</u></i> (PT, URL) | У мене чорні хлопці рахують мої гроші. ... Я це ненавиджу. Єдині хлопці, які мають рахувати мої гроші, - це низькорослі хлопці, <u>які цілий день носять ярмулки.</u> |
| 48. | <i>And, seriously, how did we end up with a president who sounds like Jar Jar Binks?</i> (PT, URL) | Чи то Джа Джа Бінкс різко став нашим президентом? |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 49. | <p><i>Rosie O'Donnell is disgusting, I mean, both inside and out. You take a look at her, she's a slob, she talks like a truck driver. ...If I were running "The View", I'd fire Rosie. I mean, I'd look at her right in that fat, ugly face of hers, I'd say, "Rosie, you're fired."</i> (PT, URL)</p> | <p>Розі О'Доннелл огидна, я маю на увазі і всередині, і зовні. Ви погляньте на неї, вона млява, вона розмовляє як водій вантажівки. ... Якби я керував компанією "The View", я б звільнив Розі. Я маю на увазі, що я би подивився на її товсте, потворне обличчя і сказав би: "Розі, ти звільнена".</p> |
| 50. | <p><i>We're all a little chubby, but Rosie's just worst than most of us. But it's not the chubbiness – Rosie is a very unattractive person, both inside and out.</i> (PT, URL)</p> | <p>Ми всі трохи пухкі, але Розі просто гірша за більшість із нас. Але справа не в пухкості - Розі дуже неприваблива людина як зсередини, так і зовні.</p> |
| 51. | <p><i>Our great African-American president hasn't exactly had a positive impact on the thugs who are so happily and openly destroying Baltimore.</i>" (PT, URL)</p> | <p>Наш великий афро-американський президент точно не справив позитивного впливу на бандитів, які так щасливо і відверто руйнують Балтимор".</p> |
| 52. | <p><i>We've made other countries rich while the wealth, strength, and confidence of our country has dissipated over the horizon.</i> (PT, URL)</p> | <p>Ми зробили інші країни багатими, тоді як багатство, сила та впевненість нашої країни розвіялися за обрієм.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|--|
| 53. | <i>They are not our friend, believe me! They're bringing drugs. They're bringing crime. They're rapists. And some, I assume, are good people. (PT, URL)</i> | Вони не наші друзі, повірте мені! Вони привозять наркотики. Вони приносять злочинність. Вони гвалтівники. А деякі, я припускаю, хороші люди. |
| 54. | <i>Mexico will pay for the wall. (PT, URL)</i> | Мексика заплатить за стіну. |
| 55. | <i>We will reinforce old alliances and form new ones. And unite the civilized world against radical Islamic terrorism, which we will eradicate completely from the face of the earth. (PT, URL)</i> | Ми будемо зміцнювати старі союзи та створювати нові. І об'єднаємо цивілізований світ проти радикального ісламського тероризму, який ми повністю викоринимо з лица землі. |
| 56. | <i>We will no longer accept politicians who are all talk and no action, constantly complaining but never doing anything about it. (PT, URL)</i> | Ми більше не прийматимемо політиків, які розмовляють і нічого не роблять, постійно скаржиться, але нічого з цим не роблять. |
| 57. | <i>Mothers and children <u>trapped in poverty</u> in our inner cities. (PT, URL)</i> | Матері та діти, що опинились у злиднях у наших найближчих містах. |
| 58. | <i>One by one, the factories shuttered and left our shores with not even a thought about the millions and millions of American workers that were <u>left behind</u>. (PT, URL)</i> | Один за одним заводи закривалися, та ніхто навіть не замислювався про мільйони та мільйони американських робітників, які <u>втратили роботу</u> . |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|--|
| 59. | <p><i>And that's what we ended up getting – the king of teleprompters. But so, when I look at these things here, I say you know what, it's so much easier, it would be so nice, just bah, pa, bah, pa, bah, bing, bing, bing. (PT, URL)</i></p> | <p>І ось що ми в кінцевому підсумку отримали – король телесуфлерів. Але, коли я дивлюсь на ці речі тут, я хочу сказати вам, що це набагато простіше ніж здавалося б, це було б класно, просто бах, па, ба, па, ба, бінг, бінг, бінг.</p> |
| 60. | <p><i>You know, when you have so many people running – we had 17 and then they started to drop. Ding. Bing. I love it. I love it. (PT, URL)</i></p> | <p>Ви знаєте, коли у вас працює стільки людей – в нас було їх 17, а потім вони почали падати. Дін. Бінг. Я це люблю. Я це люблю.</p> |
| 61. | <p><i>An education system <u>flush with cash</u> but which leaves our young and beautiful students deprived of all knowledge. (PT, URL)</i></p> | <p>Система освіти повістю фінансується, але залишає наших молодих та красивих студентів необізнаними.</p> |
| 62. | <p><i>Under the last administration, more than 10 million people were added to the food stamp rolls. Under my administration, 7 million Americans have come off food stamps and 10 million people have been lifted off of welfare. (PT, URL)</i></p> | <p>За колишньої адміністрації талони на харчування були видані понад 10 мільйонам людей. Під моїм управлінням 7 мільйонів американців відмовилися від цих талонів, а 10 мільйонів людей вийшли із соціального забезпечення.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|---|
| 63. | <i>In eight years under the last administration, over 300,000 working-age people dropped out of the workforce. In just three years of my administration, three-and-a-half million people, working-age people, have joined the workforce. (PT, URL)</i> | За вісім років під час колишньої адміністрації понад 300 000 людей працездатного віку вибули звільнені. Всього за три роки мого управління три з половиною мільйони людей працездатного віку були прийняті на роботу. |
| 64. | <i>This is a blue-collar boom. (PT, URL)</i> | Це <u>досягнення</u> синіх комірців. |
| 65. | <i>Maduro is an illegitimate ruler, a tyrant who abuses his people. (PT, URL)</i> | Мадуро - нелегітимний правитель, тиран, який знущається над своїм народом. |
| 66. | <i>Justin, just give it a rest. (PT, URL)</i> | Джастін, обережніше з цим. |
| 67. | <i>Socialism destroys nations, but always remember, freedom unifies the soul. (PT, URL)</i> | Соціалізм руйнує нації, але, пам'ятайте, що свобода об'єднує душі. |
| 68. | <i>ISIS is honoring President Obama. He is the founder of ISIS. He's the founder of ISIS? OK. He's the founder (PT, URL)</i> | Іділ вшановує Барака Обаму. Він засновник Ідилу. Чи він засновник Ідилу? Ну добре, нехай буде засновником. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|---|
| 69. | <p><i>It will save families massive amounts of money for substantially better care, but as we work to improve American's health care, there are those who want to take away your health care, take away your doctor, and abolish private insurance entirely. (PT, URL)</i></p> | <p>Це заощадить сім'ям величезні гроші за краще обслуговування, але оскільки ми працюємо над поліпшенням американського медичного обслуговування, є й ті, хто хоче забрати ваше медичне обслуговування, забрати вашого лікаря та повністю скасувати приватне страхування.</p> |
| 70. | <p><i>132 lawmakers in this room have endorsed legislation to impose a socialist takeover of our health care system, wiping out the health insurance plans of 180 million very happy Americans. (PT, URL)</i></p> | <p>132 депутати в цьому залі схвалили законодавство, яке дозволяє соціалістично заволодіти нашою системою охорони здоров'я, знищивши медичні страхування 180 мільйонів щасливих американців.</p> |
| 71. | <p><i>To those watching at home tonight, I want you to know: We will never let socialism destroy American health care. (PT, URL)</i></p> | <p>Для тих, хто зараз дивиться мене вдома, я хочу, щоб ви знали: ми ніколи не дозволимо соціалізму знищити американську охорону здоров'я.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|--|
| 72. | <p><i>Over 130 legislators in this chamber have endorsed legislation that would bankrupt our mission by providing free taxpayer-funded health care to millions of illegal aliens, forcing taxpayers to subsidize free care for anyone in the world who unlawfully crosses our borders. (PT, URL)</i></p> | <p>Понад 130 законодавців цієї палати схвалили законодавство, яке збанкрутувало б нашу місію. Вони хочуть безкоштовну медичну допомогу, що фінансується платниками податків, передати мільйонам нелегальних-іноземців, змусивши платників податків субсидувати безкоштовну допомогу якійсь людині, яка незаконно перетинає наші кордони.</p> |
| 73. | <p><i>These proposals would raid the Medicare benefits of our seniors and that our seniors depend on while acting as a powerful lure for illegal immigration. (PT, URL)</i></p> | <p>Ці пропозиції негативно вплинуть на переваги надані Медікер для наших пенсіонерів. Це подіє як потужна приманка для нелегальних іммігрантів.</p> |
| 74. | <p><i>That is what is happening in California and other states. Their systems are out of control, costing taxpayers vast and unaffordable amounts of money. (PT, URL)</i></p> | <p>Саме це відбувається в Каліфорнії та інших штатах. Їх системи неконтрольовані, що коштує платникам податків величезні та непосильні суми грошей.</p> |
| 75. | <p><i>If forcing American taxpayers to provide free health care to illegal immigrants sounds fair to you, stand with the radical left. (PT, URL)</i></p> | <p>Якщо змусити американських платників податків надавати безкоштовну медичну допомогу нелегальним іммігрантам вам здається справедливим, будьте на стороні радикальних лівих.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|--|
| 76. | <i>If you think we should defend patients and seniors, stand with me to pass legislation to prohibit free health care for illegal aliens.</i> | Але, якщо ви вважаєте, що ми повинні захищати пацієнтів та людей похилого віку, залишайтеся зі мною, щоб ухвалити закон про заборону безкоштовного медичного обслуговування нелегальних іноземців. |
| 77. | <i>We will have so much winning if I get elected that you may get bored with winning (DT, URL).</i> | Якщо мене оберуть, перемога буде з нами крізь, що вам навіть набридне завжди перемагати. |
| 78. | <i>In sanctuary cities, local officials ordered police to release dangerous criminals to prey upon the public instead of handing them over to ICE to be safely removed.</i> | У містах-притулках місцеві чиновники наказали поліції відпустити небезпечних злочинців, щоб ті виловлювали людей, замість того, щоб безпечно передати їх Міграційній та митній правоохоронній службі для депортації. |
| 79. | <i>Just 29 days ago, a criminal alien freed by the sanctuary city of New York was charged with the brutal rape and murder of a 92-year-old woman.</i> | Буквально 29 днів тому злочинця-іноземця, звільненого у місті-притулку Нью-Йорк, звинуватили у жорстокому зґвалтуванні та вбивстві 92-річної жінки. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 80. | <p><i>The killer had been previously arrested for assault, but under New York sanctuary policies, he was set free. If the city had honored ICE's detainer request, his victim would still be alive today. (PT, URL)</i></p> | <p>Вбивця раніше був заарештований за напад, але відповідно до політики нью-йоркського притулку, він був звільнений. Якби місто дослухалося до пропозиції Міграційної та митної правоохоронної служби, його жертва була б досі жива.</p> |
| 81. | <p><i>The state of California passed an outrageous law declaring their whole state to be a sanctuary for criminal illegal immigrants, a terrible sanctuary, with catastrophic results. (PT, URL)</i></p> | <p>Штат Каліфорнія прийняв обурливий закон, який оголосив весь їхній штат притулком для злочинців-нелегалів, жахливим притулком, з катастрофічними наслідками.</p> |
| 82. | <p><i>In December 2018, California police detained an illegal alien with five prior arrests, including convictions for robbery and assault. As required by California sanctuary laws, local authorities released him. Days later, the criminal alien went on a gruesome spree of deadly violence. (PT, URL)</i></p> | <p>У грудні 2018 року поліція Каліфорнії затримала незаконного іноземця, якого попередньо заарештували п'ять разів, включаючи судимість за грабіж та напад. Як того вимагають закони Каліфорнійського притулку, місцева влада звільнила його. Через кілька днів злочинець-іноземець почав жахливий напад смертельного насильства.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 83. | <p><i>Bush went the other day to Berlin, Germany to pick up money. Berlin, Germany...What do you think Germany gets out of that? (PT, URL)</i></p> | <p>Буш <u>нещодавно відправився</u> до Берліну, у Германію збирати гроші. Берлін, Германія... Як ви думаєте, навіщо це Германії?</p> |
| 84. | <p><i>Well, you're right about Islamophobia. (PT, URL)</i></p> | <p>Так, ви маєте рацію щодо побоювань мусульман.</p> |
| 85. | <p><i>He walked into a <u>convenience store</u> and wildly fired his weapon. (PT, URL)</i></p> | <p>Він зайшов до <u>магазину</u> і жорстоко почав вистрілювати зі зброї.</p> |
| 86. | <p><i>He hijacked a truck and smashed the vehicle, critically injuring innocent victims. <u>One of the victims is a terrible, terrible situation. Died, 51-year-old American named Rocky Jones. Rocky was at a gas station when this <u>vile criminal</u> fired eight bullets at him from close range, murdering him in cold blood. (PT, URL)</u></i></p> | <p>Він викрав вантажівку і розбив транспортний засіб, критично поранивши невинних жертв. <u>Яка жахлива, жахлива ситуація.</u> Один з жертв 51-річний американець на ім'я Роккі Джонс. Роккі був на заправці, коли цей <u>мерзенний</u> злочинець випустив у нього вісім куль з близької відстані, холоднокрівно вбивши його.</p> |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 87. | <i>Before I came into office, if you showed up illegally at our southern border and were arrested, you were released and allowed into our country, never to be seen again. My administration has ended catch and release. (PT, URL)</i> | До мого вступу на посаду, якщо ви незаконно з'явилися на нашому південному кордоні і були заарештовані, вас би пробачили і впустили б в нашу країну, щоб ви більше не попадалися у вічі. Моя адміністрація це зупинила. |
| 88. | <i>A post on Facebook complaining how useless Facebook is. (PT, URL)</i> | Світлина у Фейсбуці про те, який Фейсбук непотрібний. |
| 89. | <i>Today, the ISIS territorial caliphate has been 100% destroyed and the founder and leader of ISIS, a bloodthirsty killer known as al-Baghdadi, is dead. (PT, URL)</i> | Сьогодні територіальний халіфат ІДІЛ був зруйнований на 100%, а засновник і лідер ІДІЛ, кровожерливий вбивця, відомий як аль-Багдаді, помер. |
| 90. | <i>What about the alt-left, that came charging with clubs at their hands at the, as you say the alt-right? <u>Do they have any semblance of guilt?</u> <u>Do they have any problem?</u> (PT, URL)</i> | А як же ультра-ліві, що пішли із бітами в руках на, як ви їх називаєте, ультра-правих? <u>Чи вони виглядають винуватими?</u> <u>Чи є у них проблеми?</u> |
| 91. | <i>The terrorists responsible for killing the sergeant was Qasem Soleimani. He provided the deadly roadside bomb that took Chris' life. He was the most ruthless butcher. (PT, URL)</i> | Терористом, який був винний за вбивство сержанта, був Касем Сулеймані. Він встановив смертельну бомбу, яка забрала життя Кріса. Він був безжаліснішим м'ясником. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|--|---|
| 92. | <i>He murdered thousands of American servicemembers in Iraq. As the world's top terrorists, Soleimani orchestrated the deaths of countless men, women, and children. (PT, URL)</i> | Він вбив тисячі американських військовослужбовців в Іраку. Як провідний терорист у світу, Сулеймані був винувником смертей незліченної кількості чоловіків, жінок та дітей. |
| 93. | <i>The U.S. military executed a flawless precision strike that killed Soleimani and <u>terminated his evil reign of terror forever.</u> (PT, URL)</i> | Американські військові здійснили бездоганно точний удар, який вбив Сулеймані і <u>назавжди припинив його зле панування терору.</u> |
| 94. | <i>Our message to terrorists is clear: You will never escape American justice. If you attack our citizens, you <u>forfeit</u> your life. (PT, URL)</i> | Наше послання терористам чітке: ви ніколи не уникнете американського правосуддя. Якщо ви нападаєте на наших громадян, ви <u>втратите</u> своє життя. |
| 95. | <i>In recent months, we have seen proud Iranians raise against the <u>oppressive</u> rulers. (PT, URL)</i> | В останні місяці ми бачили, як горді іранці піднімаються проти <u>репресій</u> правителів. |
| 96. | <i>The Iranian regime must abandon its pursuit of weapons of mass destruction and needs to work for the good of its own people. (PT, URL)</i> | Іранський режим повинен відмовитися від пошуків зброї масового знищення і повинен працювати на благо власного народу. |

| № | Текст оригіналу | Текст перекладу |
|-----|---|---|
| 97. | <i>Because of our powerful sanctions, the Iranian economy is doing very poorly. We can help them make a very good and short recovery. It can all go quickly — let's see which road they choose. It is totally up to them. (PT, URL)</i> | Через наші потужні санкції іранська економіка працює дуже погано. Ми можемо допомогти їм відновитися за короткий час. Все може пройти швидко – подивимось, яку дорогу вони виберуть. Усе повністю залежить від них. |
| 98. | <i>Certain people must get smart! Perhaps Intelligence should go back to school! (PT, URL)</i> | Деякі люди мають порозумнішати! Можливо, дехто повинен повернутися до школи! |
| 99. | <i>We're big fat dummies. This will be over. (PT, URL)</i> | Ми повні йолопи. Але цьому прийде кінець. |
| 100 | <i>I'm going to build a wall. A big, beautiful wall. Huge. And I'm going to make Mexico pay for it. (PT, URL)</i> | Я побудую стіну. Велику, шикарну стіну. Гігантську. І я примушу Мексику за неї заплатити. |

SUMMARY

The “word” is the first weapon used by politicians. You can see how politicians use intentional behavior, scandalous behavior or appearance that causes shock and allows people to be manipulated. Careless use of a word can lead to chaos. Only a well-constructed strategy will help achieve the goal.

Modern politicians often use a variety of manipulation strategies and tactics. This is especially noticeable during speeches at conferences, election campaigns, etc. Most politicians try to inspire confidence in people, have a good reputation and become a leader while others try to stand out among others for their uniqueness and originality. This phenomenon is called epatage, and it will be considered in this paper.

The topicality of the study lies in the insufficient study of lexical and stylistic features of the translation of political speeches from English into Ukrainian.

The object of study is the linguistic means of epatage in political discourse.

The subject-matter of the study is the peculiarities of the peculiarities of the reproduction in Ukrainian of the means of creating epatage in the translation of speeches of former President Donald Trump.

The aim of the work is to study the use of outrage as a manipulation in Donald Trump's speeches and to establish ways to reproduce it when translating speeches into Ukrainian.

To achieve this goal, it is necessary to solve some tasks:

- define the concept of “epatage”, its classification and stages;
- determine the specifics of the translation of political discourse;
- establish the main characteristics of modern political discourse;
- identify the linguistic means of creating epatage in Trump's speeches and the translation transformations needed to reproduce these linguistic means.

The main methods were the methods of purposeful selection, generalization and systematization of theoretical material. Scientific sources, which contained information about epatage and political discourse in general, were purposefully

selected. The data were summarized and systematized to reflect an objective view of the problem of the use of epatage in Trump's political speeches.

The scientific novelty of the study is to analyze the linguistic features of the speeches of the forty-fifth president.

The study was based on the **materials** of Donald Trump's speeches.

The structure of the work corresponds to the goal and objectives of the study. **Compositionally**, the paper consists of an introduction, three sections, conclusions to each section and general conclusions to the whole work, a summary, a list of sources used, appendix and a list of reference materials.

Examining the linguistic means of such a phenomenon as epatage and its translation aspects (based on the public speeches of former President Donald Trump), we can conclude that epatage is a deliberate act that causes surprise or even shock in people because such acts are not acceptable to public and oppose themselves to moral norms. It is used to attract attention and achieve certain goals, so this phenomenon can manifest itself in various spheres of life, and plays a special role in politics after the entry into the arena of a politician like Donald Trump. The peculiarity of political discourse is that the politician tries to hide his goal using various linguistic means. Trump, in turn, uses these language tools to express epatage. Speaking of language tools, it was found that Trump used such language tools as lexical, grammatical and stylistic. All of them emphasize the individuality of the speaker.

The use of lexical items such as political terminology, emotional vocabulary, positive and negative vocabulary, phrasal verbs, visual predicates and vulgarities which helped to create an atmosphere that kept listeners in suspense and even shocked them.

Lexical means play a big role in creating epatage, because in order to surprise the audience, to attract attention, you need to choose your words carefully, because there are words that are forbidden to use in public.

Grammatical means such as simplified syntax, first-person plural pronouns, the highest and highest degrees of comparison of adjectives, exclamatory and interrogative sentences, the imperative mood and modal verbs are also important to create outrage. They can help to get closer to their people, impress the audience or discredit their

opponent.

Stylistic means, namely metaphor, metonymy, comparison, epithets, hyperbole and repetition, make the president's speech special, individual, unique.

The forty-fifth president combines all these language tools to achieve the desired result and achieve his goals. Various grammatical and lexical-semantic transformations were used in this work, which helped to convey the meaning of Donald Trump's speeches. Each transformation serves its specific purpose. To convey these goals, you need to look for equivalents in the translation language. Most of these transformations were used to compensate for differences in language, semantic or grammatical loss, to make utterances more emotional, to avoid unnecessary information, or to add additional, to adapt meaning to the semantic features of the target culture, to choose the translation option that best suits context, to avoid a literal translation in which there may be nonsense or to replace a word that does not fit the context at all, or it is not customary to use it in political discourse. Thus, the epatage implies a gap or discrepancy between what the speaker is saying or, conversely, too direct a statement, which is not very correctly perceived by listeners. The study and translation of this phenomenon requires a comprehensive approach. The forty-fifth president of the United States allows himself epatage textual statements, which put in trouble the translators who try to translate his speeches according to legal and social norms. Therefore, the translation of his speeches is a challenge for the translator due to the complex nature of the transformations. Due to their comprehensive use, adequate translation can be achieved.